

Fra: Jura og Policy <hoering@klimabev.dk>
Sendt: 20. februar 2026 17:35
Til: EU & Projekt (LBST)
Emne: Jf. j.nr. 25-223300-000019 - Høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Høringssvar fra Klimabevægelsen i Danmark vedr. udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter, j.nr. 25-223300-000019

Klimabevægelsen i Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter.

Vi vil gerne anerkende de forenklinger, der er foretaget i ordningen, samt det positive i, at Naturstyrelsen nu kan søge om tilskud til fosforvådområdeprojekter. Det vurderer vi som et vigtigt skridt for at fremme flere natur- og vandmiljøforbedrende projekter.

Vi støtter også, at der ikke indføres rydningspligt.

Klimabevægelsen bakker desuden op om anbefalingen om, at der kan etableres vedvarende energi på de arealer, der tages ud af drift. Det er positivt, at der både er en klar køreplan og en slutdato for etablering af vedvarende energi på arealerne, da det skaber tydelighed for ansøgerne og gør opfølgningen mere enkel. Det er samtidig fornuftigt, at ansøgere skal opfylde mindst ét af kriterierne om placering i områder med særligt højt kvælstofindsatsbehov m.v.

Vi er opmærksomme på den modstand, der ofte opstår i forbindelse med udtagning af intensivt dyrket landbrugsjord af hensyn til kvælstofreduktion, vandmiljø og drikkevand. Efter vores vurdering kan processen fremmes betydeligt, når der både foreligger en klar køreplan og konkrete forslag til alternativ anvendelse af de udtagne arealer. Det skaber bedre forudsigelighed og kan mindske konflikter i lokalområderne.

Klimabevægelsen ser derfor positivt på de foreslåede ændringer og opfordrer til, at der fortsat arbejdes for at gøre ordningen så enkel, gennemsigtig og attraktiv som muligt for både kommuner, lodsejere og andre aktører.

Arbejdsgruppen for Jura og Policy
Klimabevægelsen i Danmark
Mobil: +45 9393 3281

Støt os og bliv medlem på www.klimabevægelsen.dk

Høringssvar på: Høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: **Høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter** jeres J.nr. 25-223300-000019
(link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/71028>)

Høringssvar:

Etablering af våd- og lavbundsområder indgår som en central del af landbrugets miljøreguleringer. Hastigheden i myndighedernes sagsbehandling har hidtil været begrænsende for etablering af nye projekter. En langsom sagsbehandling kan have store økonomiske konsekvenser for lodsejernes øvrige landbrugsdrift. Det er derfor vigtigt, at der fremover sikres en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling på området.

Det er afgørende, at alle tilskudsregler er forhåndsgodkendt fra EU's side, og at ansøgere ikke risikerer krav om tilbagebetaling (eller reetablering) i tilfælde af manglende overensstemmelse med EU-lovgivning.

I teksten til bekendtgørelsen er anført, at tilskud ikke er muligt for store virksomheder. Vi går ud fra, at der anvendes samme definition som anvendes i EU. For at undgå misforståelser, vil det være hensigtsmæssigt hvis grænser for ansatte, omsætning og balance anføres direkte i bekendtgørelsens tekst.

På vegne af Bæredygtigt Landbrug og med venlig hilsen

Faglig Chef
Anne Smet Andersen

Høringssvar til Høring af udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

§§/sidetal	Tekstudtræk fra §§	Odense Kommunes bemærkninger
Bemærkninger til bekendtgørelsen		
§§ 6-8	Stk. 2. Hvis bevillingsmidlerne for det enkelte ansøgningsår ikke er opbrugt til projekter efter stk. 1, kan der meddeles tilsagn om tilskud til projekter, der lever op til kriterierne i § 7.	Det fremgår ikke af bekendtgørelsens tekst, hvor ofte og hvornår der sker en opgørelse af status for ansøgningsårets bevillingsmidler. Derudover læses bekendtgørelsen, som om der kun én gang årligt, hvis der er overskydende midler, vil blive sagsbehandlet og givet tilsagn til VLP-forundersøgelser i deloplande <u>uden</u> et særligt højt kvælstofindsatsbehov svarende til halvdelen af landet. Dette er yderst problematisk for fremdriften i forundersøgelserne samt lodsejeropbakningen i disse deloplande. Herunder kommer en ikke-udtømmende liste over potentielle problemer ved at der kun meddeles tilsagn én gang årligt; • Venteperioden, liggetiden og/eller sagsbehandlingstiden for VLP-forundersøgelser vil blive yderligere forlænget, hvilket skaber problemer med lodsejeropbakning, • Det må forventes at en overvægt af ansøgninger til VLP-forundersøgelser vil blive indsendt kort før årets "opsamlingsrunde", dette betyder potentielt; ○ at der kommer endnu længere sagsbehandlingstid, da erfaring fra 2024-2025-modellen, viser at SGAV ikke er dimensioneret til at håndtere store mængder af samtidige ansøgninger, ○ at rådgivere vil modtage store mængder udbud samtidigt, hvorfor det vil være svært at finde rådgivere til at byde på forundersøgelserne og priserne kan risikere at stige kraftigt, ○ at det ikke vil være muligt at igangsætte og gennemføre flere af de tekniske forundersøgelser i samme år som tilsagnet modtages, da rådgivere kun

		har en vis kapacitet årligt til at gennemføre opmålinger og feltundersøgelser, • Lodsejerne er i en ekstralang venteposition, da skitseprojekterne allerede er tegnet og offentliggjort, men nu kan der potentielt først komme afklaringer på ansøgte projekter én gang årligt. *Her skrives formodes, da der ikke fremgår et bilag 1, som viser oplandene med særligt højt indsatsbehov i høringen for bekendtgørelsen.
§32 stk. 3 pkt. 3	3) Arealerne må ikke omlægges.	Vi ønsker en udbygget og mere præcis definition af hvad "må ikke omlægges" betyder. Alle/flest muligt tænkelige former for "omlægning" ønskes defineret.
Bemærkninger til vejledningen		
S. 11	Supplerende kulstofprøver	Der mangler generelt vejledning på området for supplerende kulstofprøver. Hvordan udvælges prøvepunkter, hvor mange pr. hektar, andet? Der findes denne, som dog ikke beskriver hvor mange jordprøver pr ha: Bestemmelse af drivhusgasemissionen fra lavbundslande, men beskriver at en professor på AU skal kontaktes: "<i>For projektarealer < 10 ha skal der udtages 1 prøve per ha på de arealer som er indberettet i IMK, dvs. de typiske omdriftsarealer og vedvarende græsarealer. For projekter, hvor mere end 10 ha er uden for Tekstur2014, kontaktes Sektionsleder Mogens H. Greve, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet for at få et statistisk korrekt reduceret antal prøvepunkter.</i>" Rådgivere efterspørger at der fastsættes et antal prøver som skal udtages. P.t. er der ikke tilgængeligt materiale som beskriver hvordan antal af supplerende kulstofprøver udvælges/estimeres korrekt. Kan der tilføjes en del til vejledningen omkring estimering af behovet for supplerende kulstofprøver?

Til SGAV
euogprojekt@sgav.dk

J.nr. 25-223300-000019: Høring af udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter - bemærkninger fra Viborg Kommune

Dato: 25-02-2026

Sagsnr.: 26/5469
Sagsbehandler: vpmatra

Direkte tlf.: 87 87 55 23
Direkte e-mail: matra@viborg.dk

Side 1 af 12

På vegne af Viborg Kommune, Team Vandprojekter, sendes hermed følgende bemærkninger til "vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter":

Afsnit 2.4 side 9 – Finansiering af projekterne – spørgsmål til procenter ved etablering

Vi går ud fra, at der må være tale om en fejl, når der står, at etablering af:

- VKP-kvælstofvådområder finansieres 100 % af EU, mens
- VKP-lavbundsprojekter m.v. finansieres 80 % af EU og 20 % af nationale midler.

I den tidligere bekendtgørelse har lavbundsprojekter været 100 % EU-finansieret og kvælstofvådområder medfinansieret, hvilket også fremgår andre steder i den nye vejledning.

- Hvis der ikke er tale om en fejl, men en ændring, så bør det tydeliggøres.

Afsnit 3.3.3 – særligt for kommuner og andre offentlige myndigheder

Dette afsnit oplever vi som forvirrende.

I afsnittet fremgår der bl.a., at hvis "en kommune eller en anden offentlig myndighed er ansøger/projektejer på vegne af private lodsejere eller med disses deltagelse i projektet, skal der for hver privat lodsejer indsendes en erklæring om, at virksomheden/fonden ikke er udelukket fra at opnå tilsagn om tilskud efter bekendtgørelsens § 4, jf. afsnittet ovenfor".

- Formuleringen kan læses som, at vi i kommunen skal forholde os til en evt. virksomhed/fonds mulighed for at opnå tilsagn, hvorfor skal vi det? Er det i tilfælde af, at vi søger på vegne af en privat lodsejer, der har en virksomhed eller hvordan skal det forstås?

Vi ønsker en forklaring på:

- Hvad betyder det konkret, at der skal indsendes *en erklæring for hver privat lodsejer*?
- Kan det uddybes i hvilke tilfælde det er relevant eller påkrævet at indsende en sådan erklæring? Umiddelbart er det jo nødvendigt at alle lodsejere indenfor et projekt frivilligt vil være med/deltage i projektet for at vi kan realisere det, altså vil det gælde alle lodsejere indenfor alle projekter medmindre, der skal forstås noget andet ved "deltagelse"?
- Hvilken type erklæring er der tale om, og findes der en skabelon?

- Gælder dette krav kun for KLA-projekter, eller også for VKP-/Spor-1-projekter ved ansøgning om tilskud til etableringsprojekt?

Afsnit 3.3.4 – Særligt for store virksomheder

Kan det uddybes:

- Hvorfor dette afsnit er indført i bekendtgørelsen?
- Findes der en officiel liste over "store virksomheder"?

Hvis afsnittet ikke kan udgå, ønsker vi en mere detaljeret beskrivelse af, hvad bestemmelserne indebærer for kommunerne i praksis.

Der er behov for en tydeligere definition og uddybning af hvornår en kommune betragtes som en stor virksomhed særligt mhp. økonomisk omsætning.

- Hvad forstås ved *økonomisk aktivitet* i denne sammenhæng for kommunerne?
 - Hvis kommunen lejer et areal ud, betragtes det da som økonomisk aktivitet?
 - Er landbrugsstøtte en økonomisk aktivitet?
 - Gælder det også tilskud til hegning?
 - Hvordan forholder det sig, hvis der findes forsyningsledninger eller anden forsyningsinfrastruktur på arealet? Falder forsyningsvirksomheder så ind under kommunens økonomiske aktivitet?
- Skal kommunerne forholde sig til det i hvert enkelt projekt, eller sammenlagt for alle projekter indenfor kommunegrænsen, om den vil blive betragtet som en stor virksomhed?

Afsnit 3.4 side 15 – Bevillingsmidler opgøres "[X gange om året]"

Vil bevillingsmidlerne for ansøgningsrunden blive opgjort. 1-2-3-4 gange om året?

Afsnit 3.5.1.6 side 23 om "Fisk og smolt"

Vi ønsker en præcisering af:

- Om det betyder, at der kan søges tilskud til *alle relevante virkemidler*, der understøtter målopfyldelse – fx plantning af rødde, skjulesten eller udlægning af dødt ved?
- Om det også gælder i målsatte vandløb, der ikke opfylder målsætningen, men hvor der ikke er en statsligt udpeget indsats?

Afsnit 4.4.3 side 38 – Tilladelser fra offentlige myndigheder - Udstykningslovens regler

- Hvor er den konkrete lovhjemmel/§ i udstykningsloven til at de nødvendige tilladelser til anlægsarbejdet skal foreligge allerede inden jordfordelingskendelsen, og ikke først til når anlægsarbejdet skal i gang?

Inden jordfordelingskendelsen, oplever vi at blive bedt om at udfylde en kommunal erklæring/"hensigtserklæring" (se vedlagte bilag: 1. "Skabelon til kommunal erklæring" samt 2. "Vejledning fra hjemmeside – udstykningskontrol...") af jordfordelingsplanlægger i SGAV – Dette fremgår umiddelbart ikke af afsnit 4.4.3.

- Kan det med "afklaringer" fortolkes som nok, at man er bevidst om/afklaret om, at der skal meddeles bestemte afgørelser inden anlægsarbejdet, men ikke have dem alle klar til kendelsen?
- Kan der gives en "hensigts"-erklæring eller tilkendegivelse i stedet for endelige afgørelser?
- Hvis der kan/skal foreligge en erklæring til jordfordelingskendelsen som vedhæftede, dækker den så de lovmæssige forhold, der skal afklares ifm. et udstykningskontrolskema som i ERPO (Ejendomsregistreringsportalen), en "hvid erklæring"/landinspektørerklæring eller er det mere vidtrækkende?
 - Se eksempel her: [Udstykningskontrolskemaet udfoldet.pdf](#) og "hvid erklæring" [Landinspektørerklæring iht. BEK nr. 601 af 28. maj 2025 om udstykningskontrollen.pdf](#)

Det er ærgerligt at der i høringen af vejledningen ikke fremgår hvor på hjemmesiden vi kan finde supplerende vejledning. Vi går ud fra at der vil blive henvist til vedhæftede vejledning fra hjemmesiden.

Vi beder alligevel om:

- At kravet om afgørelser og afklaring beskrives nærmere i vejledningen
- Samt at der vil fremgå et eksempel på en erklæring / at der vedlægges en skabelon på hvordan erklæringen skal se ud.

Afsnit 6.2.4 side 55 – Engangskompensation

Nederst på s. 55 fremgår, at der i projektaftalen skal beskrives compensationens størrelse.

- Hvem skal lave denne beregning?
- Vi mener det er mest hensigtsmæssigt, at det er jordfordeleren, der beregner compensationens størrelse, da det er deres indberetningssystem og for at holde tingene adskilt.

Side 46 - Særligt om lavskov

Dette afsnit har ikke et afsnit-nummer.

Det virker som en pludselig indskydelse, eller er det tænkt i sammenhæng med afsnittet "4.4.6 Tinglysning af servitut"?

Generelle fejl i henvisninger

Vi bemærker, at der umiddelbart ses fejl i henvisninger til andre vejledninger og til §§.

Vi forventer at vejledningen vil blive sprogligt og teknisk kvalitetstjekket før endelig udgivelse.

Med venlig hilsen

Mathilde Agger Rasmussen
Projektleder

Bilag

1: Skabelon Kommunal Erklæring

J.nr.
Ref. ~~XXXX-XXXX~~-INIT
Den <dato>

Erklæring fra kommunalbestyrelsen

~~XX~~ Kommune erklærer, at de matrikulære forandringer, som gennemføres i jordfordelingen i forbindelse med **Projekttype og -navn**, og den tilsigtede anvendelse af ejendommene ikke vil medføre forhold i strid med lovgivning, hvor kommunalbestyrelsen er myndighed.

For ~~XX~~ Kommune

2: Vejledning fra hjemmeside – Udstykningskontrol i forbindelse med jordfordelingskendelse

14.01.2025, 08.53

Udstykningskontrol i forbindelse med jordfordelingskendelse - Landbrugsstyrelsen

Landbrugsstyrelsen

Landbrugsstyrelsens opgaver er overgået til Styrelsen for Grøn

- Arealomlægning og Vandmiljø (sgav.dk) og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (lfst.dk).

Udstykningskontrol i forbindelse med jordfordelingskendelse

Når der skal afsiges jordfordelingskendelse, skal Landbrugsstyrelsen sikre, at udstykningslovens relevante bestemmelser, er varetaget.

Inden der kan afsiges kendelse i en jordfordeling, skal Landbrugsstyrelsen (Jordfordelingskommissionens Sekretariat) påse, at udstykningslovens relevante bestemmelser, er varetaget. Ifølge lovens bestemmelser skal det bl.a. påses, at der er afklaring omkring de nødvendige myndighedsafgørelser, til det projekt som ønskes etableret (at den tilsigtede anvendelse, af arealerne som indgår i jordfordelingen, kan realiseres) – fx et vand- og klimaprojekt med øget vådgøring af arealer og ændret forløb af vandløb. Afklaringen sker på baggrund af det oplyste grundlag om projektet og herunder de evt. andre matrikulære forandringer, som sker i jordfordelingen.

Der er den 20. juni 2024 afholdt webinar for projektejdere på Vand- og klimaprojekter og de kommunale medarbejdere med relaterede myndighedsopgaver. Du kan se eller høre arrangementet på vores arrangementsside.

➤ **Webinar om udstykningskontrol i forbindelse med jordfordelingskendelse - 2024**

Udstykningsloven ved jordfordelingskendelse

Udstykningskontrollen i forbindelse med jordfordelinger følger af udstykningsloven § 24 (LBK nr. 53 af 17/01/2024 om udstykning og anden

registrering i matriklen m.v.):

§ 24. Geodatastyrelsen skal ved registrering i matriklen påse, at bestemmelserne i §§ 18-20 overholdes. Ved matrikulære forandringer som følge af ekspropriation eller kendelse om jordfordeling påses overholdelsen dog af vedkommende myndighed.

I forbindelse med jordfordelingskendelse er det Landbrugsstyrelsen (Jordfordelingskommissionens Sekretariat), som er myndighed.

De konkrete bestemmelser i udstykningsloven, som Landbrugsstyrelsen skal påse overholdt i forbindelse med jordfordelingskendelsen, fremgår af nedenstående paragraffer:

§ 18, stk. 1. Der må ikke ske udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, såfremt der derved vil fremkomme en samlet fast ejendom eller et særskilt beliggende areal af en sådan ejendom, som ikke har adgang til offentlig vej. Adgangsretten må ikke være tidsbegrænset eller betinget.

(§ 18, stk. 2 er udeladt).

§ 19, stk. 1. Der må ikke ske udstykning, matrikulering eller arealoverførsel på en sådan måde, at en samlet fast ejendom ved en smal jordstrimmel adskilles fra kysten, fra en sø, der tilhører bredejerne, eller fra et åbent vandløb. Geodatastyrelsen kan i særlige tilfælde fritage fra dette krav.

(§ 19, stk. 2 er udeladt).

§ 20, stk. 1. Der må ikke ske udstykning, matrikulering, arealoverførsel eller sammenlægning, såfremt den matrikulære forandring eller den tilsigtede arealanvendelse efter det oplyste vil medføre forhold i strid med anden lovgivning. Dette gælder dog ikke matrikulering af en umatrikuleret ejendom.

(§ 20, stk. 2 er udeladt).

Myndighedsafgørelser i forbindelse med vand- og klimaprojekter, og klimalavbundsprojekter

Landbrugsstyrelsen gennemfører primært jordfordelinger i forbindelse med vand- og klimaprojekter og klimalavbundsprojekter.

I forbindelse med et vand- og klimaprojekt eller et klimalavbundsprojekt skal der udarbejdes en række myndighedsafgørelser. Der vil ofte være behov for afgørelser fra flere forskellige myndigheder, og af varierende sagsbehandlingstid, kompleksitet og eventuel indbyrdes afhængighed.

De for projektet relevante kommunale, regionale eller statslige myndighedstilladelser bør afklares og/eller indhentes i god tid før og senest i forbindelse med jordfordelingskendelsen. Herved spares der procestid, og der skabes størst mulig sikkerhed for, at det ansøgte projekt efterfølgende kan realiseres ud fra det oplyste.

Nogle projekter kræver myndighedsafgørelser, som er særligt komplekse eller tidskrævende at indhente, hvorfor det anbefales, at projektejer tidligt danner sig et overblik over omfanget, og laver en plan for processen med at afklare og indhente disse. Dette kan med fordel iværksættes før eller parallelt med den fase, hvor jordfordelingsplanlæggeren afklarer individuelle ønsker og forhandler med de deltagende lodsejere, i forbindelse med den jordfordeling som gennemføres inden projektets etablering.

Opdateret viden om projektområdet inden opstart af dialog og forhandling med lodsejerne i forbindelse med jordfordelingen, fx vedr. drænforhold, lokale pumpelag, arealmæssige restriktioner, tilstedeværelse af fredede eller sjældne arter og beliggenhed af beskyttede naturtyper (NBL § 3), giver de bedste forudsætninger for en god lodsejerdialo og en effektiv projektproces. Sådanne faktorer har ligeledes betydning for, hvilket projekt som kan etableres, og for arealernes vurderede takst og markedsværdi i forbindelse med jordfordelingen.

En tidlig gennemførelse af en screening efter miljøvurderingsloven (VVM-screening) er i den forbindelse et godt værktøj til at skabe overblik over projektets forventede konsekvenser og kompleksitet, bl.a. med hensyn til behovet for en række af de andre nødvendige myndighedsafgørelser. Screeningen kan også i nogle tilfælde hjælpe med tidligt at afdække behov for justeringer af projektgrænsen, eller af placeringen af de forventede projekttiltag, inden forhandlingen med lodsejerne går i gang, og de konkrete aftaler i forbindelse med jordfordelingen skal underskrives.

Ansaret for at afklare og indhente de nødvendige myndighedsafgørelser

Landbrugsstyrelsen (jordfordelingsplanlægger) indhenter, inden der afsiges kendelse i en jordfordeling de relevante afklaringer og myndighedsafgørelser, der er udløst af jordfordelingens matrikulære forandringer, fra statslige og regionale myndigheder.

Projektejer (kommunen eller Naturstyrelsen) indhenter, inden der afsiges kendelse i en jordfordeling, de relevante afklaringer og myndighedsafgørelser vedr. de kommunale myndighedsområder, samt de relevante afklaringer og myndighedsafgørelser der evt. udløses af projektets anlæg og drift fra statslige og regionale myndigheder.

Der gøres i den forbindelse opmærksom på, at Miljøstyrelsen er miljøvurderingsmyndighed i de projekter, hvor Naturstyrelsen er projektejer. Naturstyrelsen er ansvarlig for at afklare miljøvurderingsscreening eller miljøkonsekvensrapport, i de projekter hvor Naturstyrelsen er projektejer.

Der kan efter en konkret vurdering aftales en anden opgavefordeling, eller et samarbejde mellem projektejer og jordfordelingsplanlægger, omkring at afklare og indhente de nødvendige myndighedsafgørelser.

Forudsætning for at kunne gennemføre udstykningskontrol af jordfordelingskendelser

Geodatastyrelsen er ressortmyndighed for udstykningsloven. Geodatastyrelsen har i et vejledende svar til Landbrugsstyrelsen vurderet, at de matrikulære forandringer og den tilsigtede anvendelse, der følger af en jordfordelingskendelse kan anses for lovlige, selvom der ikke på kendelsestidspunktet foreligger alle nødvendige myndighedsafgørelser i en endelig form. Det er da en forudsætning, at der fra den myndighed, der har kompetencen til at meddele den endelige nødvendige afgørelse er udarbejdet tilkendegivelser, der er af bindende og bestemmende karakter for indholdet af en senere endelig afgørelse.

Geodatastyrelsen har vurderet, at sådanne tilkendegivelser fx kan have karakter af en deltilladelse, hvor et givent projekt opdeles i etaper, så projektet kan påbegyndes, uden at alle forhold er endeligt afklaret. Der kan også være tale om principptilladelser, hvor der i afgørelsen alene er taget stilling til overordnede elementer i et givent projekt, som giver ansøgeren sikkerhed for, at det angivne projekt efter det oplyste grundlag kan realiseres, evt. under nærmere bestemte forudsætninger og vilkår i en senere endelig afgørelse. Tilkendegivelserne kan også have karakter af en meget præcis vejledende udtalelse på baggrund af det oplyste om projektet, og de konkrete matrikulære forandringer som gennemføres i forbindelse med jordfordelingen.

I forhold til sådanne forskelligartede tilkendegivelser er det dog afgørende, at den kompetente myndighed må anses for at have bundet sig i forhold til en senere detailafgørelse i en sådan grad, at der er vished for, at et projekt ud fra det oplyste grundlag kan realiseres, selvom der ikke er taget endelig stilling til alle detaljer endnu på tidspunktet for jordfordelingskendelsen.

Det er op til den enkelte myndighed at vurdere, om der skal udarbejdes endelige myndighedsafgørelser inden jordfordelingskendelsen, eller om myndigheden vurderer, at tilkendegivelser eller principptilladelser ud fra det oplyste om projektet er tilstrækkeligt.

Erklæring fra jordfordelingsplanlægger i forbindelse med jordfordelingskendelsen

Jordfordelingsplanlæggeren udfylder inden der afsiges kendelse i en jordfordeling, en erklæring vedr. de nødvendige myndighedsafgørelser på de statslige og regionale myndighedsområder, der er udløst af jordfordelingens matrikulære forandringer.

Matrikulære ændringer som følge af jordfordelingen, som først kendes sent i jordfordelingsprocessen, kan medføre behov for at der indhentes supplerende myndighedsafgørelser, inden jordfordelingskendelse kan afsiges.

Erklæringen fra jordfordelingsplanlægger er et bilag til det materiale, som forelægges til jordfordelingskommissionen i forbindelse med afsigelse af jordfordelingskendelse.

Erklæring fra kommunalbestyrelsen i forbindelse med jordfordelingskendelsen

De relevante kommunale myndighedsafgørelser og eventuelle tilkendegivelser skal ikke fremsendes fra projektejer til Landbrugsstyrelsen. I stedet foranlediger projektejer, at der inden jordfordelingskendelsen fremsendes en underskrevet erklæring fra den person kommunalbestyrelsen måtte have bemyndiget hertil. I denne erklæres, at der ud fra det oplyste om projektet ikke er forhold i de matrikulære forandringer, og den tilsigtede anvendelse af de af jordfordelingen omhandlede arealer, som er i strid med den lovgivning, hvor kommunalbestyrelsen er myndighed. Den kommunale erklæring er et bilag til det materiale, som forelægges til jordfordelingskommissionen i forbindelse med afsigelse af jordfordelingskendelse.

Denne kommunale erklæring modsvarer i praksis virkningen af udstykningskontrolskemaet i Ejendomsregistreringsportalen (ERPO), som kommunen skal udfylde til Geodatastyrelsen i alle almindelige matrikulære sager (den kommunale udstykningskontrol).

Den endelige erklæring fra kommunalbestyrelsen indhentes normalt i god tid inden jordfordelingskendelsen, men kan med fordel være drøftet mellem jordfordelingsplanlægger, projektejer og kommunen undervejs og gerne på baggrund af en dialog allerede tidligt i jordfordelingsprocessen.

Afhængig af det konkrete projekt, og eventuelle ændringer undervejs op til jordfordelingskendelse, kan der blive behov for fornyet stillingtagen til behovet for kommunale myndighedsafgørelser. F.eks. i forbindelse med deltagelse af jordstykker og ejendomme udenfor projektgrænsen, eller hvis projektgrænsen bliver justeret undervejs.

Hvis der sker matrikulære ændringer som følge af jordfordelingen, efter at erklæringen er afgivet af kommunen, skal det inden jordfordelingskendelsen sikres, at kommunen fortsat tiltræder erklæringen. Dette kan f.eks. dokumenteres med en mail fra projektejer/kommunen til Landbrugsstyrelsen, som supplement til den tidligere fremsendte erklæring. Matrikulære ændringer som følge af jordfordelingen, som først kendes sent i jordfordelingsprocessen, kan ligeledes medføre behov for at der indhentes supplerende myndighedsafgørelser, inden jordfordelingskendelse kan afsiges.

Bemyndigelse til at underskrive den kommunale erklæring på vegne af kommunalbestyrelsen

Projektejer bør tidligt i processen afklare, hvem i kommunen som er bemyndiget til at underskrive erklæringen vedr. udstykningskontrollen på vegne af kommunalbestyrelsen, den forventede procestid fra forelæggelse af erklæringen til underskrift, og hvem der evt. med kortere varsel kan kontaktes og forholde sig og tiltræde eventuelle ændringer op til dagen for jordfordelingskendelse.

Den gode proces frem mod jordfordelingskendelsen

For at det er muligt at vurdere konsekvenserne af projektet og jordfordelingens arealomlægninger, og herunder behovet for myndighedsafgørelser, er det jordfordelingsplanlægger og projektejers opgave at beskrive og præsentere sagen, så de myndighedsansvarlige kan tage stilling. De nødvendige myndighedsafgørelser inden for projektgrænsen vil som udgangspunkt fremgå af den tekniske forundersøgelse, men skal evt. suppleres med yderligere afklaringer eller afgørelser på baggrund af ny viden om projektet, og f.eks. hvis der er sket senere justeringer af projektgrænsen.

Det anbefales, at jordfordelingsplanlægger sammen med projektejer tager initiativ til et møde tidligt i jordfordelingsprocessen med de relevante repræsentanter fra kommunens myndighedsafdelinger. Dette kan med fordel enten ske som en forlængelse af et opstartsmøde med jordfordelingsplanlægger, projektejer og kommunen, når jordfordelingsprocessen går i gang, eller alternativt som et selvstændigt møde. Der er vigtigt, at projektejer og kommunens myndighedsafdelinger efter mødet er afklarede omkring, at den kommunale erklæring er en forudsætning for, at jordfordelingskendelsen kan effektueres. Den forventede procestid for at kunne indhente de nødvendige individuelle afklaringer og afgørelser vil dermed have indflydelse på tidsplanen mht. f.eks. jordfordelingskendelsen og projektets forventede etableringstidspunkt.

Det vil som udgangspunkt være relevant at bede om deltagelse i den kommunale myndighedsscreening fra den gruppe af medarbejdere, som normalt modtager de matrikulære sager til udstykningskontrol fra de praktiserende landinspektører.

Afhængig af projektets konkrete karakter og de forventede arealomlægninger kan det være hensigtsmæssigt, at der er deltagelse fra f.eks. vejmyndighed, natur- og miljømyndighed, byggesag, landzoneadministration og planmyndighed. Bemærk at myndighedsområderne kan være meget forskelligt delegeret og placeret organisatorisk fra kommune til kommune.

En fælles drøftelse og myndighedsscreening tidligt i processen med jordfordelingsplanlægger, projektejer og kommunale myndighedsafdelinger, i forhold til hvad projektet kan forventes at udløse af behov for afklaringer og myndighedsafgørelser, vil normalt give den bedste og hurtigste jordfordelingsproces. Nogle projekter kræver statslige, regionale eller kommunale myndighedsafgørelser, som er særligt komplekse eller tidskrævende at indhente, hvorfor det anbefales, at der tidligt laves en tidsplan for processen med at afklare og indhente disse.

Grundlaget for den indledende myndighedsscreening er den tekniske og ejendomsmæssige forundersøgelse, den forventede projektgrænse, og evt. en bruttoliste over mulige relevante lovgivningsområder som kan komme i spil. Der kan i forhold til de kommunale myndighedsopgaver tages udgangspunkt i den bruttoliste, som kommunen normalt skal udfylde i forbindelse med en matrikulær udstykningskontrol hos Geodatastyrelsen. Listen er dog ikke nødvendigvis udtømmende for det konkrete projekt.

På baggrund af myndighedsscreeningen og drøftelser med jordfordelingsplanlægger, projektejer og kommunens myndighedspersoner, kan kommunen derefter afklare, om de er sindet at meddele (nogle af/alle) disse endeligt inden jordfordelingskendelsen, eller om kommunen for (nogle af) disse vil anvende tilkendegivelser, der er af bindende og bestemmende karakter for indholdet af en senere endelig afgørelse. Det vil også i den forbindelse være hensigtsmæssigt at drøfte kompleksitet, timing og forventet sagsbehandlingstid for myndighedsafgørelserne, herunder afklare mulighederne for at optimere forløbet fx via parallelle processer.

Lovstof

- > [Bekendtgørelse af lov om udstykning og anden registrering i matriklen m.v. LBK nr. 53 af 17/01/2024 \(Udstykningsloven\)](#)

Kontakt

Natur- & Landbrugsudvikling

Tlf: 33 95 80 00

Mail: [naturoglandbrugs-
udvikling@lbst.dk](mailto:naturoglandbrugs-udvikling@lbst.dk)

Med vedtagelsen af Den Grønne Trepert er der sat et markant fokus på omlægningen af det danske landskab med henblik på at opnå følgende målsætninger:

Etablering af vådområder med henblik på reduktion af 13.780 ton kvælstof

Udtagning af 140.000 ha kulstofholdig lavbundsjord

20 % beskyttet natur

Etablering af 250.000 ha ny skov

Indsatsen skal gennemføres inden for en relativt kort tidshorisont. For at dette kan lykkes, er det afgørende, at rammevilkårene understøtter en effektiv projektgennemførelse og giver mulighed for at realisere projekter, der bidrager til opfyldelsen af flest mulige af ovenstående målsætninger.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer ikke, at den fremsendte bekendtgørelse i sin nuværende form i tilstrækkelig grad understøtter opfyldelsen af målene i Den Grønne Trepert. Kommunen afgiver derfor følgende tekniske høringssvar til udkastet til bekendtgørelsen:

Jordfordelingens kendelsestidspunkt i relation til tilladelser og dispensationer til projektet

Naturhensyn i projekterne

Ad 1.

På side 37 står der: "Det er vigtigt at komme hurtigst muligt i gang med at indhente de nødvendige tilladelser inden jordfordelingskendelsen. Nogle projekter kræver myndighedsafgørelser, som er særligt komplekse eller tidskrævende, hvorfor det anbefales, at du som projektejer tidligt danner dig et overblik over omfanget og laver en plan for processen med at afklare og indhente disse."

Formuleringen kan læses således, at det forventes, at de kommunale tilladelser til projektet er meddelt, inden der træffes jordfordelingskendelse. Jeg håber, at dette er en for stram tolkning, og at intentionen alene er, at processen med at indhente tilladelser skal være igangsat.

Det vil være særdeles problematisk, hvis tilladelserne forventes meddelt før kendelsen, da kommunen ikke kan træffe afgørelse om et projekt, hvor den endelige projektgrænse og de konkrete tiltag endnu ikke er fastlagt.

Hvis denne tilgang er korrekt, vil det samtidig medføre væsentligt vanskeligere vilkår for jordfordelingen, idet der ikke længere vil være mulighed for at justere projektgrænser og tiltag med henblik på at få jordfordelingen til at hænge sammen.

Alternativt vil det forudsætte en markant forenkling af den lovgivningsmæssige proces, som projekterne skal gennemgå. Hvis dispensationer og tilladelser skal kunne meddeles inden for de 2–3 måneder, der typisk går fra jordfordelingen er afsluttet til kendelsen afsiges, vil det kræve en væsentlig reduktion af de gældende lovkrav.

Det bemærkes i øvrigt, at ovenstående tolkning ikke stemmer overens med det, som styrelsen selv anfører på side 34: "Som projektejer skal du derfor være opmærksom på, om der, inden jordfordelingskendelsen afsiges, foretages projektændringer og justering af projektgrænsen, og at konsekvenskortet skal være opdateret, før det er muligt at indgå projektaftaler om kompensation for værditab med lodsejer."

Jordfordelingen forudsætter således, at der i perioden efter jordfordelingen og inden kendelsen foretages projektændringer og justeringer af projektgrænsen. Det er derfor uklart, hvordan det samtidig kan forventes, at projektet er myndighedsgodkendt på dette tidspunkt.

Ad 2.

Der står i formålet at alle ordninger skal genskabe mere naturlig hydrologi og at de kan have en positiv effekt i forhold til biodiversitet og visse naturtyper. Af afsnit 2.2 fremgår det, at det kun er i VKP-lavbundsprojekter at ordningen må skabe bedre natur. Natur er ikke nævnt under VKP-kvælstofvådområder.

Der bør åbnes op for at kvælstofvådområderne kan indeholde naturforbedrende tiltag. Ellers kan kvælstofvådområder kun virke som renseanlæg for kvælstof og ikke andet. Vores erfaringer viser, at hvis projekterne laves rigtigt kan der opnås de samme effekter som ved lavbundsprojekterne. Derfor bør det skrives ind i kvælstofvådområdeordningen. Det vil også fjerne den fejlopfattelse at et kvælstofvådområde ikke laver naturforbedrende tiltag, og derfor ikke kan dispenseres til.

Det bør desuden være muligt, at få tilskud til naturforbedrende tiltag i både lavbunds og kvælstofvådområder og at disse forbedringer regnes med i beregningen af omkostningseffektiviteten. SGAV bør indføre et pointsystem for synergieffekter herunder naturfremmende tiltag.

Att: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV)

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter (j.nr. 25-223300-000019)

Sekretariat:
Aalborg Kommune
Miljø og Ressourcer
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 9400
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Dato: 26. februar 2026

Init.: SMO

Generel bemærkning

Overordnet finder vi det meget positivt med forenklingen, der ligger i at få én samlet bekendtgørelse om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter. Materialet beskriver flere forhold, som bidrager til en mere enkel, overskuelig og fleksibel tilgang, men vores vurdering er, at der fortsat er rum for yderligere forenklinger. Med den mængde af projekter, der skal gennemføres indenfor en relativ kort årrække, er forenkling en nødvendighed og i tråd med barrierelisten, hvor "Ressourcetryk og lange projektforløb" står anført med "Høj" under væsentlighed.

Tilsvarende er der fortsat behov for ordninger til tilskud til vådområde og lavbundsprojekter, som i højere grad giver rum for at bidrage til indfrielse af multifunktionelle formål. I forhold til natur er det kun i VKP-lavbundsprojekter, at ordningen må skabe bedre natur.

Bemærkninger og spørgsmål til høringsmaterialet er opdelt i følgende emner:

1. Lønkategorier / Forenkling
2. Jordfordelingens kendelsesdato og tilladelser/dispensationer til projektet, samt tilføjelse til servitut
3. Natur i projekterne
4. Økonomi / Likviditetsudfordring i kommunerne
5. Diverse spørgsmål til konkrete §'er

Ad 1. Lønkategorier, jf. bekendtgørelsens § 33 og vejledningens afsnit 4.1.1.

I flere fora er de lønkategorier, som staten bruger, blevet drøftet, og styrelsen er blevet gjort opmærksom på, at den mellemste lønkategori skal hæves for at undgå, at for mange seniormedarbejdere kommer i kategorien leder.

Høringsmaterialet ser ud til at fastholde satser på 360, 480 og 710 kr. Hvis den mellemste kategori blev hævet med minimum 40 kr., ville en stor del af de seniormedarbejdere kommunerne har, være i ekspertkategorien og i

ikke lederkategorien. Der er en berettiget forventning/frygt i kommunerne for, at lønniveauerne vil stige eftersom arbejdskraft og kompetencer til projekterne bliver en flaskehals og udfordring.

Når der bruges de samme satser som tidligere, skal der fortsat bruges megen (spild-)tid i styrelsen og kommunerne med at forklare, hvordan virkeligheden hænger sammen. Medarbejderne er ikke ledere, bare fordi de får nogle få kroner mere end den mellemste kategori.

Alternativt, at egen løn dokumenteres via lønseddel og den reelle udgift hertil i tråd med den nationale klimalavbundsordning.

Som nævnt indledningsvist er det godt med forenkling, og at ordningerne bliver samlet med én indgang. Forundersøgelser bliver lettere at håndtere, når det bliver med nationale midler, hvilket er godt. Vejledningen er imidlertid for ufleksibel i f.t. kravet om beskrivelse af medarbejdere på opgaverne, timer m.m. - allerede på ansøgningstidspunktet.

Dokumentationen bliver omfattende, og det kan føre til, at der skal indsendes flere ændringsanmodninger. Det er beskrivelsen på bl.a. side 28-29 i vejledningen.

Bekendtgørelse og vejledning kan generelt gennemgås med en tættekam for at underbygge forenkling af ordningerne og administrationen heraf, igen med reference til barrielistsens pkt. 10 "Ressourcetryk og lange projektforsløb".

Ad. 2. Jordfordelingens kendelsesdato og tilladelser/dispensationer til projektet (Udstykningslovens regler) jf. vejledningens afsnit 4.4.3 samt tinglysning af servitut, bek. § 32

I forbindelse med jordfordelingen sættes der nu krav om, at alle myndighedsgodkendelser skal foreligge på tidspunktet for jordfordelingskendelse. Dette nye krav, som fra kommunernes side opleves som en stramning, har sammenhæng med, at udstykningskontrollens regler er lagt ned over vådområdeindsatsen. Er det muligt at genoverveje, om dette redskab er egnet til den enormt store arealomlægningsindsats, som på en lang række punkter ikke kan sammenlignes med at anlægge ny infrastruktur (herunder at indsatsen bygger på frivillighed helt frem til kendelsesdatoen)?

Kravet er en udfordring, da virkeligheden er den, at der trods detailprojektering ofte sker tilpasninger/justeringer i anlægsfasen, hvilket kræver en fleksibilitet i forhold til udformning af anlæg og ofte også skelfastsættelse. Desuden er alle forhold til belysning i myndighedssagsbehandlingen ofte ikke klar på jordfordelingstidspunktet, hvorfor det ikke er muligt at få myndighedsgodkendelserne forud for kendelsestidspunktet. En iterativ sagsgang er nødvendig, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt/muligt med alle myndighedsgodkendelser på kendelsestidspunktet.

Det er derfor relevant at få afklaret, hvilken forståelse der bedst afspejler både udstykningslovens systematik og behovet for en smidig gennemførelse af den samlede arealomlægningsindsats.

Et yderligere element i ønsket om mere iterativ / fleksibel sagsgang, er ønsket om en tilføjelse til indhold i servitutten (jf. § 32), nemlig en bestemmelse om at lodsejer må tåle mindre justeringer fra skitseret

projektforløb ved kendelsen, så formålet / intensjonen med etableringen af vådområdet ikke forud for etableringen begrænses uhensigtsmæssigt.

Ad 3. Natur i projekterne

I formålet med ordningerne står der, at alle ordninger skal genskabe mere naturlig hydrologi, og at de kan have en positiv effekt i forhold til biodiversitet og visse naturtyper. Desværre kan man så i afsnit 2.2 læse, at det kun er i VKP-lavbundsprojekter, at ordningen må skabe bedre natur. Natur er ikke nævnt under VKP-kvælstofvådområder. Er det muligt at få forbedring af natur ind i §1, stk. 3? Netop med fælles tilgang i forundersøgelserne og deres indhold og fokus, bør tilgangen til natur i etableringen også være den samme.

Det er ærgerligt, at man ikke åbner op for muligheden for, at vi må kalde noget "natur" i kvælstofvådområder. Det sender det signal, at kvælstofvådområder er renseanlæg for kvælstof og ikke andet, men laves projekterne rigtigt, kan der opnås de samme effekter som ved lavbundsprojekterne. Det er også et problem ind i vores § 3 debat, fordi man "nemt" vil kunne påstå, at et kvælstofvådområde ikke laver naturforbedrende tiltag, og derfor ikke kan dispenseres til.

Det betyder så, at vi i kvælstofvådområder stadig kun udlægger grus og ikke gydegrus, og at vi graver et nyt forløb for vandløbet, for at spare jord, og ikke for at genslynge det.

Det er frustrerende, at vi konstant skal prøve at tilpasse os uhensigtsmæssige regler, når vi nu gerne vil lave det gode projekt med multifunktionel vinkel. Kommunerne har erfaringer og kompetencer til at lave de koordinerede projekter, hvor samspil mellem tør og våd natur prioriteres, så naturforbedring af naturen bredt set opnås. Realisering af omlægningsplanerne er en unik mulighed for at understøtte samspillet og de gode projekter, hvilket vi ikke må fortabe.

Ad. 4. Økonomi

Først til mølle-princippet giver anledning til en række spørgsmål. Det er uhensigtsmæssigt, hvis alle kommuner søger til alle projekter fra start af, da det dels ikke vil være muligt at gennemføre alt på én gang, og dernæst vil det lamme hele systemet. Det er desuden uhensigtsmæssigt, hvis projektmidlerne udelukkende fordeles til projekter med kvælstofindsatser, hvis der ikke er sendt f.eks. lavbundsprojekter ind.

Likviditetsudfordring i kommunerne

Med det store antal projekter, der skal gennemføres frem til henholdsvis 2027 og 2030, bliver der et stort træk på de kommunale kasser og budgetter, da kommunerne ligger i forskud på udgifterne i projekterne.

Likviditetstrækket udfordres yderligere af projekternes varighed, som ofte kan være 3-5 år. Hvorfor er det ikke jf. § 49 muligt med rateudbetaling til kommunerne? I den sammenhæng gøres opmærksom på, at beskrivelse af denne barriere blev sendt til Taskforce sekretariatet 25. november 2025. Det fremgår ikke af beskrivelsen, at udbetalinger undervejs i projektforløbet har været drøftet som mulighed. I mange EU-projekter er det muligt at få en indledende udbetaling, f.eks. 10 % af projekttilsagnet, herefter er der en mulighed med udbetaling af yderligere 65 % i projektperioden. De sidste op til 25 % bliver først udbetalt efter projektets afslutning og efter

godkendelse af endeligt regnskab, hvor der kan ske en efterjustering af udbetalingerne, hvis det måtte vise sig nødvendigt.

En model i den form vil være en stor hjælp for kommunerne, så likviditetstrækket bliver gjort lavere. Det vil forudsætte, at der ikke kræves store afrapporteringer til deludbetalingerne, da det vil kræve en stor administrativ ressource.

Ad. 5. Diverse spørgsmål til konkrete §'er og emner

§ 13, stk. 2 – hvem skal berigtige ansøgers oplysninger?

§ 14 – er det kun muligt at søge tilsagn til etablering i 2026? Af hensyn til kommunernes planlægning er det også relevant at kende datoer for vinduerne i 2027.

Der er mange tidsfrister i § 14 ved forskellige hændelser og krav til dokumentation. Det vil være ønskeligt med fleksibilitet og forenkling – det er en stressfaktor for projektlederen at bruge energi på deadlines, ændringsanmodninger m.m. – særligt ved forskellige dagsfrister.

§ 16 – hvem holder styr på dette kvælstof-regnskab? Det er vigtigt, at regnskabet foreligger i god tid, så kommunerne ikke bruger ressourcer på en ansøgning, der ligger over kvælstofindsatsen.

§ 27, hvorfor er der forskel mellem private og offentlige projekter? De private står til at skulle vælge ud fra bedste kvalitet og pris, mens de offentlige projekter alene styres af billigste tilbud/pris. Kvalitet bør indgå som kriterie også for de offentlige projekter.

§ 28 – Det er uhensigtsmæssigt med flere tidslængder for opbevaring af regnskab og dokumentation. Skab en forenkling ved at lave ens tidslængder.

§ 30, stk. 4 – her angives situationer, hvor skiltning er indtil dato for slutudbetaling. Kunne det også gælde for situationerne i stk. 1? Det vil være godt med forenkling i form af ens tilgang på dette punkt. EU-logo er fjernet i den seneste dialog mellem kommunerne og SGAV. § 30 bærer præg af, at den ikke er opdateret med den vejledning, der er sendt til kommunerne i januar.

Er beløbet på 3.600.000 alene udgiften til etablering – eller skal forundersøgelse regnes med? Det skal den formentlig ikke, men det fremgår ikke tydeligt, da vi er i afsnittet for "Forpligtelser" der gælder for både forundersøgelser og etableringer.

§ 31, stk. 3 - Anmodning om dokumentation for difference mellem det søgte og det realiserede er ok, men ikke en helt ny redegørelse. Dette kan forenkles ved blot at redegøre for forskellen.

§ 32, forslag om tilføjelse af punkt 16, en bemærkning om at lodsejer må tåle en vis forskel på skitse og realisering (se tidligere i teksten)

§ 33, stk. 1 – Hvad er argumentet for to forskellige satser for overhead i samme bekendtgørelse, en forenkling vil være samme årsmom og overhead

§ 45 - Overdragelse af tilsagn – tilsagnshaver bør være kommunen og ikke en enkeltperson. Der går en del administrativ tid med at få ændret navn på tilsagnshaver i f.m. nyt personale eller ny fordeling af projekterne blandt medarbejderne. Dette kan forenkles ved, at kommunen er tilsagnshaver.

Der gøres opmærksom på, at høringssvaret ikke er politisk godkendt i Limfjordsrådet eller i de enkelte medlemskommuner.

Skulle høringssvaret give anledning til spørgsmål eller behov for uddybning, er I meget velkomne til at kontakte Susanne Mortensen, susanne.mortensen@aalborg.dk eller telefonisk på 25 20 24 04

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
j.nr. 25-223300-000019.

Høringssvar fra Billund Kommune

Dato: 26-02-2026

Billund Kommunes høringssvar til udkast til Bekendtgørelse om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter.

Trafik, Park og Natur

Strategi og Jura
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Lønsatser

Den mellemste lønkategori bør hæves, for at undgå at for mange erfarne medarbejdere kommer i den højeste kategori.

SGAV har valgt at fastholdt satser på 360, 480 og 710 kr./time. En hævnning af den mellemste lønsats vil sikre at flere erfarne medarbejdere på projektet ikke falder i den dyre kategori.

Når SGAV fortsat bruger de samme satser som tidligere, må vi fortsat bruge både styrelsen og vores tid på at forklare hvordan lønsatser og kompetencer hænger sammen, og at erfarne medarbejdere ikke er ledere, bare fordi de får nogle få kroner mere end den mellemste kategori.

Tlf. 7972 7200
www.billund.dk

Sagsnr.:
25/977

Sagsbehandler:
Peter Nissen

Telefon: 79727033
Mail: vandloeb@billund.dk

Har du brug for at sende fortrolige eller følsomme oplysninger til os, skal du gøre det med Digital Post. Du kan læse mere om Digital Post på: billund.dk/borger/digital-post

Engangskompensation

Satserne for engangskompensation bør hæves, især for vedvarende græs- og naturarealer. Det tror vi kan fremme interessen fra de lodsejere som fx har jagtinteresser.

Projektændringer

Det bør generelt gøres mere smidigt at gennemføre budgetændring. Det kunne være rart at vi kan lave budgetændringer, uden at skulle søge. Billund Kommune foreslår at der kan laves budgetændringer uden ændringsansøgninger, så længe det samlede budget ikke overskrives.

Natur

I formålet med ordninger står der at alle ordninger skal genskabe mere naturlig hydrologi og at de kan have en positiv effekt i forhold til biodiversitet og visse naturtyper. Desværre kan man så i afsnit 2.2 læse at det kun er i VKP-lavbundsprojekter at ordningen må skabe bedre natur. Natur er ikke nævnt under VKP-kvælstofvådområder.

Det er ærgerligt at der ikke åbnes op for at kvælstofvådområderne kan indeholde naturforbedrende tiltag. Det sender signalet at kvælstofvådområder er renseanlæg for kvælstof og ikke andet, men laves projekterne rigtigt kan der opnås de samme effekter som ved lavbundsprojekterne. Det er også et problem ind i §3 debatten, fordi der "nemt" kan opstå den fejlsluttelse at et kvælstofvådområde ikke laver naturforbedrende tiltag, og derfor ikke kan dispenseres til.

Omkostningseffektiviteten for både lavbundsprojekter og kvælstofvådområder beregnes alene ud fra hvor meget projektet reducerer/tilbageholder af kvælstof og CO₂. Det er ikke i tråd med intentionerne i Den Grønne Trepert, og SGAV bør indføre et pointsystem for synergieffekter herunder naturfremmende tiltag.

Med venlig hilsen

Peter Nissen
Projektleder

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Sendt til: euogprojekt@sgav.dk

KL's høringssvar til høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter (jeres j.nr. 25-223300-000019)

KL takker for muligheden for at kommentere på høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter.

Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsfristen. Derfor tages der forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Generelle bemærkninger

KL hilser velkomment, at de to eksisterende tilskudsordninger til vådområder og lavbundsprojekter nu samles i én bekendtgørelse. Én indgang til at søge tilskud til disse projektyper forenkler tilskuds-setup'et og er noget, som KL og kommunerne har ønsket sig længe.

Med én indgang og national finansiering af alle forundersøgelser er der mulighed for løbende ansøgning og større fleksibilitet imellem ordningerne, fordi man kun behøver at gennemføre én forundersøgelse uanset, hvilket tilskudsordning man efterfølgende vælger til realisering projektet. Det er virkelig positivt og noget, som kommunerne har efterspurgt længe.

KL bakker også op om, at der er indført et nationalt finansieret spor til kvælstofvådområdeprojekter. Det giver bedre muligheder for hurtig realisering af små kvælstofvådområder med en eller få lodsejere, der er simple at anlægge. Vi bakker også op om, at lodsejere forpligtes til at indgå i et større offentligt projekt, såfremt det bliver relevant. På den måde sikrer man, at de små vådområder ikke risikerer at spænde ben for større projekter sidenhen. KL gør dog opmærksom på, at alle omlægningsprojekter – store som små - har behov for myndighedsbehandling og, at ønske om realisering af mange projekter på kort tid kan medføre flaskehals-udfordringer i forhold til myndighedsarbejdet i kommunerne. Det betyder også, at kommunerne kan ende med at skulle myndighedsbehandle de samme arealer to gange.

Tilladelser fra offentlige myndigheder (udstykningskontrol)

Høringsmaterialet fastholder, at alle relevante afklaringer og myndigheds-godkendelser skal foreligge inden jordfordelingskendelsen (også kaldet udstykningskontrol). Dette er en nyere præcisering af reglerne, hvor ud-

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848
Dok. ID: 3672396

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 7

stykningens regler om udstykningskontrol lægges ned over vådområde- og lavbundsindsatsen. Kommunerne oplever det som en væsentlig stramning, der vanskeliggør et smidigt flow i realiseringen af projekt og øger arbejdsbyrden.

Kravet om at alle myndighedsgodkendelser skal foreligge inden jordfordelingskendelse er en stor udfordring, fordi der ofte sker tilpasninger/justeringer i anlægsfasen, der kræver fleksibilitet i forhold til udformning af projektet og ofte også til skelfastsættelse. Endvidere er alle forhold til fuld oplysning i myndighedssagsbehandlingen ofte ikke klar på kendelsestidspunktet, og kommunerne risikerer dermed ikke at kunne give de nødvendige vurderinger/tilladelser/dispensationer eller, at skulle myndighedsbehandle det samme projekt flere gange.

KL opfordrer derfor på det kraftigste til en justering af reglerne, så kravet om udstykningskontrol ikke omfatter arealomlægningsprojekter. Kravet rammer skævt i forhold til virkeligheden i projektprocesserne og harmonerer simpelthen ikke med behovet for en smidig gennemførelse af den samlede arealomlægningsindsats. Der er tale om en indsats, som er baseret på lodsejernes frivillighed og, som ikke umiddelbart kan sammenlignes med at anlægge fx ny infrastruktur.

Det er nødvendigt med rammer, der tillader en iterativ sagsgang. Dertil kommer, at det kan være svært at nå at meddele de nødvendige myndighedsgodkendelser i løbet af de 2-3 måneder, der er mellem færdig jordfordeling og kendelsestidspunkt.

Adgang til jordfordeling og værditabskompensation

KL er uforstående overfor, at kommunerne ikke får samme mulighed for jordfordeling og værditabskompensation som Naturstyrelsen i den nationale ordning. Det forekommer mærkværdigt, at de to centrale og offentlige projektdrivende aktører ikke har adgang til de samme værktøjer i den nationale ordning. Vi er klar over, at kommunerne har adgangen i det EU-finansierede VKP-spor, men her er der mere stramme rammer og større økonomisk risiko for projekter.

Natur i projekterne

I formålet med ordningerne står der, at alle ordninger skal genskabe mere naturlig hydrologi, og at de kan have en positiv effekt i forhold til biodiversitet og visse naturtyper. Af vejledningens afsnit 2.2 fremgår det, at VKP-lavbundsprojekter bl.a. har til formål at forbedre natur, mens det ikke er ikke nævnt under VKP-kvælstofvådområder. Det er ærgerligt, da kommunerne gør meget ud af at tænke naturforbedrende tiltag ind i alle projekter, og der er nedsat en arbejdsgruppe under Politisk Forum for Arealudtag med det fokus. KL ønsker, at forbedring af natur også indskrives under VKP-kvælstofvådområder. Med én indgang til forundersøgelserne og deres indhold og fokus, bør tilgangen til natur i etableringsprojekterne også være den samme.

Kommunerne har erfaringer og kompetencer til at lave de koordinerede projekter, hvor samspil mellem tør og våd natur prioriteres, så naturforbedring af naturen bredt set opnås. Realisering af omlægningsplanerne

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848
Dok. ID: 3672396

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 7

er en unik mulighed for at understøtte samspillet og de gode projekter, hvilket vi ikke må fortabe.

Rydningspligt

Høringsmaterialet beskriver en lempelse, så rydningspligten efter lov om drift af landbrugsjorder ikke finder anvendelse for arealer, hvor der er gennemført projekter omfattet af bekendtgørelsen.

Lempelsen foreslås bl.a. fordi mange lodsejere oplever rydningspligten som en tidsmæssig og økonomisk byrde, der kan afholde dem fra at gå med i omlægningsprojekter. Til trods for, at driftsloven undtager arealer, der er meget våde, stejle eller på anden måde vanskeligt tilgængelige med maskiner fra rydningspligten.

KL anerkender, at der er behov for en tilskudsordning, der understøtter frivillighed og forenkling samt, at rydning med kraftige maskiner kan gøre skade på arealer med natur eller naturpotentiale. Af hensyn til de nationale mål for natur og biodiversitet opfordrer KL til, at man ser nærmere på at tilvejebringe andre lovgivningsmæssige rammer, der sikrer en mere løbende og skånsom pleje af naturarealer.

Opsætning af VE-anlæg i projektområderne

KL undrer sig over, at der foreslås en tidsmæssig begrænsning, så VE-anlæg i projektområderne skal være gennemført inden udgangen af 2032. Det tager tid at gennemføre både VE-projekter og omlægningsprojekter. Ligeledes er VE-projekter afhængige af nettilslutning – noget kommunerne ikke har indflydelse på, men hvor der i disse år mangler kapacitet og er ventetid på at få udbygget og tilsluttet elnettet mange steder i landet.

Omkostningseffektivitet

KL hæfter sig ved, at kravet til omkostningseffektivitet for etablering af de nationalt finansierede kvælstofvådområde- og lavbundsprojekter fastholdes på 1.700 kr. pr. kg kvælstof. I den EU-finansierede vand- og klimaprojektordning er maksimumomkostningen til vurdering af projektets omkostningseffektivitet 5.100 kr. pr. kg kvælstof. Vi anerkender, at omkostningseffektiviteten kan være lavere i en ordning uden adgang til jordfordeling og værditabskompensation, men 1.700 kr. pr. kg kvælstof forekommer at være for lavt. Eksempelvis har KL fået oplyst, at omkostningseffektiviteten i projektet "Præsteengen" i Assens Kommune er 2.031 kr. pr. kg kvælstof, og dette projekt er kendt som det første fasttrackprojekt, der har været inspirationskilde til hele konceptet. Har styrelsen set på, hvad omkostningseffektiviteten er på de realiseringsansøgninger, der er indsendt i den netop afsluttede ansøgningsperiode for klima-lavbundsprojekter og kvælstofvådområder?

Dertil kommer, at Arbejdsgruppen for arealudtag og andre fora den senere tid har haft fokus på at give bedre muligheder for at inddrage randzoner i arealomlægningsprojekter med henblik på bedre samspil med bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3. Dette er noget, som fordrer fleksibilitet ift. omkostningseffektiviteten.

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848

Dok. ID: 3672396

E-mail: GUNI@kl.dk

Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 3 af 7

Hvis kravet til omkostningseffektivitet fastholdes, så frygter vi, at for mange projekter vil havne i afvigesager, der tager tid og administrative ressourcer fra fremdriften i arealomlægningsindsatsen, hvilket er paradoksalt, når en af hensigterne med et nationalt finansieret kvælstofspor er at fremme fasttrackprojekter.

Hektarkrav

Bekendtgørelsesudkastet lægger op til, at hektarkravet nedsættes fra 10 ha til 1 ha og, at det vil være muligt ud fra en konkret vurdering at fravige kravet. Mange kommuner har gennemført screeninger for fasttrackprojekter og melder, at der også ser ud til at være betydende potentialer i projekter under 1 ha. KL foreslår derfor, at der ikke fastsættes nogen nedre grænse for projekternes størrelse, da ansøgninger om fravigelser – som nævnt ovenfor - tager tid og administrative ressourcer fra fremdriften i projektrealiseringer. Alternativt bør det være muligt at pulje flere projekter mindre end 1 ha i samme ansøgning.

Krav om skiltning

I kommuner med mange projekter er kravet om skiltning på sociale medieplatforme en stor ressourceudfordring, og der er ovenikøbet risiko for økonomiske sanktioner, hvis kravene fra EU ikke overholdes fuldt ud. Det betyder, at hvis en kommune fx har en hjemmeside og 3 sociale medieplatforme, så skal der skiltes fire gange pr. projekt.

Skiltekravet påfører samtidig kommunerne en kommunikationsudfordring, fordi deres sociale medier drukner i opslag, der kan have en negativ indflydelse på rækkevidden ud til borgerne og omverdenen. Dette kan fx have betydning i beredskabssituationer.

KL opfordrer til, at staten arbejder for at få ændret disse uhensigtsmæssige skilteregler i forbindelse med de igangværende forhandlinger om den kommende CAP.

Rateudbetalinger

Bekendtgørelsesudkastet lægger op til, at kommuner og Naturstyrelsen ikke har mulighed for rateudbetalinger, mens private lodsejere kan ansøge om udbetaling af afholdte udgifter op til fire gange årlig under både forundersøgelsen og etableringsfasen.

I klima-lavbundsordningen blev der i 2023 indført mulighed for udbetaling af tilskud i op til fire årlige rater af hensyn til kommuner med begrænset likviditet. Med de nuværende regler er der kun mulighed for udbetaling af tilskud to gange, hhv. efter endt forundersøgelse og efter endt etablering af et projekt. Med det store antal projekter, der skal gennemføres på kort tid kræver det en vis likviditet, som flere – især mindre - kommuner har vanskeligt ved at opretholde igennem hele projektperioden, som ofte strækker sig over flere år.

KL opfordrer på det kraftigste til, at muligheden for rateudbetalinger til kommunerne genindføres og, at det hurtigst muligt løses på anden vis, hvis det ikke er muligt i indføre rateudbetalinger i det EU-finansierede realiseringsspor. Denne problemstilling vedr. kommunernes likviditet indgår også på barrierelisten for arealomlægning.

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848
Dok. ID: 3672396

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 7

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848
Dok. ID: 3672396

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 7

Bortfald af tilskud til kommunernes opsøgende arbejde

KL hæfter sig ved, at det ikke længere er muligt for kommunerne at søge tilskud til det opsøgende arbejde med projektscreening og lodsejerdialog forud for indsendelse af forundersøgelsesansøgning. Vi er klar over, at en del af det opsøgende arbejde nu kan ligge i forundersøgelsesfasen, men nogle steder kan det være afgørende at have talt med lodsejerne først – evt. i et samarbejde med udtagningskonsulenterne, og det bør kommunerne kompenseres for.

Lønsatser

Det er centralt, at kommunernes reelle lønomkostninger som projektejer, med forundersøgelse og realisering af projekter, finansieres via tilskudsordningen. Høringsmaterialet fastholder maksimale timepriser på 710 kr. til almindeligt ledelsesarbejde, projektledelse og specialister, 480 kr. til arbejde, der forudsætter viden på højt niveau og 360 kr. til øvrigt arbejde. Der er en forventning/frygt i kommunerne for, at lønniveauerne vil stige eftersom arbejdskraft og kompetencer til realisering af projekter bliver en flaskehals og udfordring.

KL og kommunerne har i flere sammenhænge gjort opmærksom på, at især den mellemste lønkategori på 480 kr. bør hæves for at undgå, at for mange seniormedarbejdere kommer i kategorien leder. Særligt fordi SGAV i sin administration af ordningen tager som udgangspunkt, at der kun kan gives høj sats til én person (leder/projektleder) og, at det kun kan fraviges ved fremsendelse af ekstra dokumentation og konkret vurdering. Det er bestemt ikke særlig smidigt og tager tid fra fremdriften i projekterne.

Hvis de "gamle" satser fastholdes, er der risiko for, at der fortsat bruges megen (spild)tid i styrelsen og kommunerne på at forklare, hvordan virkeligheden hænger sammen.

Til en start foreslår KL, at den mellemste kategori hæves med fx minimum 40 kr., for at sikre, at en stor del af kommunernes seniormedarbejdere kan indeholdes i den mellemste kategori og i ikke lederkategorien. Dermed mindske administrationsbyrden hos både staten og kommunerne. Alternativt kan man i tråd med det nationalt finansierede KLA-spor blot give tilskud til den reelle lønudgift, som dokumenteres via lønsedler.

KL opfordrer desuden til, at det tilføjes i bekendtgørelsens § 33, stk. 4, at timepriserne reguleres hvert år som følge af den generelle lønudvikling, hvilket også er anbefalet af den tidligere taskeforcen for udtagning af kulstofrige lavbundsjorder og de kollektive virkemidler.

Afholdte lønudgifter til klargøring af udbetalingsansøgning

Det fremgår af bekendtgørelsesudkastet § 48, at alle udgifter skal være afholdt inden datoen for projektets afslutning og betalt senest når udbetalingsansøgningen indsendes. Forud for udbetalingsansøgningen bruger tilsagnshavende kommuner meget tid på at dokumentere et afsluttet projekt. Skal § 48 forstås således, at kommunerne ikke kompenseres for den

tid, de bruger fra projektafslutning til indsendelse af udbetalingsansøgning? Hvis det er tilfældet, opfordrer KL til, at disse timer også bliver tilskudsberettigede.

Specifikke bemærkninger

I det følgende oplistes specifikke bemærkninger og spørgsmål til bekendtgørelsesudkastet.

§ 13, stk. 2 – Hvem skal berigtige ansøgers oplysninger?

§ 14 – Af hensyn til kommunernes planlægning er det også relevant at kende datoer for ansøgningsvinduer i 2027. Forventer styrelsen at udgive en ny bekendtgørelse for 2027?

Der er mange tidsfrister i § 14 ved forskellige hændelser og krav til dokumentation. Det vil være ønskeligt med fleksibilitet og forenkling – det er ressourcekrævende for den kommuner at bruge energi på deadlines, ændringsanmodninger m.m. – særligt ved forskellige dagsfrister.

§ 27 - Hvorfor er der forskel mellem private og offentlige projekter? De private står til at skulle vælge ud fra bedste kvalitet og pris, mens de offentlige projekter alene styres af billigste tilbud/pris. Kvalitet bør også indgå som kriterie for de offentlige projekter.

§ 28 – Det er uhensigtsmæssigt med forskellige krav til opbevaring af regnskab og dokumentation. Hvis muligt skal man gerne forenkling ved at ensrette kravene.

§ 30 – Både bekendtgørelsen og vejledningen bærer præg af ikke at være opdateret ift. den vejledning, som er udsendt til kommunerne den 30. januar 2026.

Er beløbet på 3.600.000 alene udgiften til etablering eller skal udgifterne til forundersøgelsen regnes med? Det skal de nok ikke, men det fremgår ikke tydeligt, da vi er i afsnittet for "Forpligtelser" der gælder for både forundersøgelser og etableringer.

§ 31, stk. 3 - Anmodning om dokumentation for forskellen mellem det ansøgte og det realiserede bør være tilstrækkeligt, men ikke en helt ny redegørelse.

§ 32 - Forslag om tilføjelse af et punkt nr. 16 med en bestemmelse om, at lodsejer må tåle mindre divergenser mellem skitse og realisering (jf. afsnit ovenfor om udstykningskontrol).

§ 33, stk. 1 – Hvad er årsagen til to forskellige sætninger for overhead i samme bekendtgørelse – skyldes det forskel mellem nationale krav og EU-krav?

§ 33, stk. 2 – Hvilke situationer kan dette være?

§ 45 – Ved kommunale ansøgere bør tilsagnshaver blot være kommunen og ikke en enkeltperson. I kommunerne går der en del administrativ tid

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848
Dok. ID: 3672396

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 7

med at få ændret navn på tilsagnshaver ifm. nyt personale eller ny fordeling af projekter blandt medarbejderne. Dette kan forenkles ved, at kommunen er tilsagnshaver.

Bemærkninger til vejledningen

Specifikke bemærkninger og spørgsmål til vejledningen er indsat som bilag til dette høringssvar.

I er velkomne til at vende tilbage til KL, hvis I ønsker uddybning, konkretisering eller dialog på baggrund af dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Gunilla Ørbech
Chefkonsulent

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848
Dok. ID: 3672396

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 7

Bilag til KL's høringssvar over udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

I det følgende oplystes specifikke bemærkninger til Vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter.

Afsnit 2.4 – Finansiering af projekterne

Er der tale om en fejl, når der står, at etablering af:

- VKP-kvælstofvådområder finansieres 100 % af EU, mens
- VKP-lavbundsprojekter m.v. finansieres 80 % af EU og 20 % af nationale midler.

I den tidligere bekendtgørelse har lavbundsprojekter været 100 % EU-finansieret og kvælstofvådområder medfinansieret, hvilket også fremgår andre steder i den nye vejledning. Hvis der er tale om en ændring og ikke en fejl, bør det tydeliggøres.

Afsnit 3.3.3 – særligt for kommuner og andre offentlige myndigheder

Dette afsnit opleves forvirrende.

I afsnittet fremgår det bl.a., at hvis *"en kommune eller en anden offentlig myndighed er ansøger/projektejer på vegne af private lodsejere eller med disses deltagelse i projektet, skal der for hver privat lodsejer indsendes en erklæring om, at virksomheden/fonden ikke er udelukket fra at opnå tilsagn om tilskud efter bekendtgørelsens § 4, jf. afsnittet ovenfor"*.

Formuleringen kan forstås således, at kommunerne skal forholde sig til en evt. virksomhed/fonds mulighed for at opnå tilsagn. Kan det være rigtigt? Er det i tilfælde af, at en kommune søger på vegne af en privat lodsejer, der har en virksomhed, eller hvordan skal det forstås?

- Hvad betyder det konkret, at der skal indsendes *en erklæring for hver privat lodsejer*?
- Kan det uddybes i hvilke tilfælde det er relevant eller påkrævet at indsende en sådan erklæring? Umiddelbart er det jo nødvendigt at alle lodsejere indenfor et projekt frivilligt vil være med/deltage i projektet for at kommunen kan realisere det, altså vil det gælde alle lodsejere indenfor alle projekter medmindre, der skal forstås noget andet ved "deltagelse"?
- Hvilken type erklæring er der tale om, og findes der en skabelon?
- Gælder dette krav kun for KLA-projekter, eller også for VKP-projekter ved ansøgning om tilskud til etableringsprojekt?

Afsnit 3.3.4 – Særligt for store virksomheder

Kan det uddybes:

- Hvorfor er dette afsnit indført i bekendtgørelsen?

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848
Dok. ID: 3674563

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

- Findes der en officiel liste over “store virksomheder”?

Hvis afsnittet ikke kan udgå, ønskes en mere detaljeret beskrivelse af, hvad bestemmelserne indebærer for kommunerne i praksis.

Der er desuden behov for en tydeligere definition og uddybning af hvornår en kommune betragtes som en stor virksomhed særligt mhp. økonomisk omsætning.

- Hvad forstås ved *økonomisk aktivitet* i denne sammenhæng for kommunerne?
 - Hvis kommunen lejer et areal ud, betragtes det da som økonomisk aktivitet?
 - Er landbrugsstøtte en økonomisk aktivitet?
 - Gælder det også tilskud til hegning?
 - Hvordan forholder det sig, hvis der findes forsyningsledninger eller anden forsyningsinfrastruktur på arealet? Falder forsyningsvirksomheder så ind under kommunens økonomiske aktivitet?
- Skal kommunerne forholde sig til det i hvert enkelt projekt, eller sammenlagt for alle projekter indenfor kommunegrænsen, om den vil blive betragtet som en stor virksomhed?

Afsnit 3.5.1.6 side 23 om “Fisk og smolt”

- Betyder det, at der kan søges tilskud til *alle relevante virkemidler*, der understøtter målopfyldelse – fx plantering af rødelt, skjulesten eller udlægning af dødt ved?
- Gælder det også i målsatte vandløb, der ikke opfylder målsætningen, men hvor der ikke er en statsligt udpeget indsats?

Afsnit 4.4.3 side 38 – Tilladelser fra offentlige myndigheder

Inden jordfordelingskendelsen oplever kommunerne at blive bedt om at udfylde en kommunal erklæring/“hensigtserklæring”. Dette fremgår umiddelbart ikke af afsnit 4.4.3.

- Kan det med “afklaringer” fortolkes som nok, at man er bevidst om/afklaret om, at der skal meddeles bestemte afgørelser inden anlægsarbejdet, men ikke have dem alle klar til kendelsen?
- Kan der gives en “hensigts”-erklæring eller tilkendegivelse i stedet for endelige afgørelser?
- Hvis der kan/skal foreligge en erklæring til jordfordelingskendelsen som omtalt ovenfor, dækker den så de lovmæssige forhold, der skal afklares ifm. et udstykningskontrolskema som i ERPO (Ejendomsregistreringsportalen), en “hvid erklæring”/landinspektørerklæring eller er det mere vidtrækkende?
 - Se eksempel her: [Udstykningskontrolskemaet udfoldet.pdf](#) og “hvid erklæring” [Landinspektørerklæring iht. BEK nr. 601 af 28. maj 2025 om udstykningskontrollen.pdf](#)
- Generel opfordring til at kravet om afgørelser og afklaring beskrives nærmere i vejledningen.
- Opfordring til, at vejledningen viser et eksempel på en erklæring / at der vedlægges en skabelon på hvordan erklæringen skal se ud.

Afsnit 6.2.4 side 55 – Engangskompensation

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848
Dok. ID: 3674563

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Nederst på s. 55 fremgår, at der i projektaftalen skal beskrives kompensations størrelse.

- Hvem skal lave denne beregning? Jordfordelingsplanlæggeren?

Side 46 - Særligt om lavskov

Dette afsnit har ikke et afsnit-nummer. Er det tænkt i sammenhæng med afsnit 4.4.6 Tinglysning af servitut?

Dato: 27. februar 2026

Sags ID: SAG-2026-00848
Dok. ID: 3674563

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

Fra: Jan Pedersen <japb@varde.dk>
Sendt: 27. februar 2026 10:28
Til: EU & Projekt (LBST)
Emne: Høringssvar, jf. j.nr. 25-223300-000019

Hermed fremsendes teknisk høringssvar til udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter, jf. j.nr. 25-223300-000019

Med vedtagelsen af Den Grønne Trepert er der kommet fokus på omlægning af det danske landskab i forhold til:

- *Etablering af vådområder til reduktion af 13.780 ton kvælstof*
- *Udtag af 140.000 ha. kulstofholdig lavbundsjord*
- *20 % beskyttet natur*
- *250.000 ha. ny skov*

Arbejdet skal gå hurtigt, og for at det kan lykkes skal der være de mest optimale forhold for at kunne gennemføre projekter, som opfylder flest muligt af ovenstående krav.

Varde Kommune mener ikke at den udsendte bekendtgørelse medvirker positivt til at imødekomme målene i Den Grønne Trepert, og Varde Kommune skal hermed afgive følgende tekniske høringssvar til udkastet til bekendtgørelsen.

1. Lønsatser
2. Jordfordelingens kendelsesdato og tilladelser/dispensationer til projektet
3. Natur i projekterne

Ad 1.

Vi har i arbejdsgruppen for arealomlægning, adskillige gange drøftet de løn kategorier som staten bruger, og gjort opmærksom på at den mellemste løn kategori skulle hæves, for at undgå at for mange senior medarbejdere kommer i kategorien leder.

SGAV har valgt at fastholdt satser på 360, 480 og 710 kr./time. En hævn timer af den mellemste lønsats på med 40 kr., vil seniormedarbejdere, være i ekspertkategorien og ikke lederkategorien.

Når SGAV fortsat bruger de samme satser som tidligere, må vi fortsat bruge både styrelsen og vores tid på at forklare hvordan lønsatser og kompetencer hænger sammen, og at senior medarbejdere ikke er ledere, bare fordi de får nogle få kroner mere end den mellemste kategori.

Ad 2.

På side 37 står der ” *Det er vigtigt at komme hurtigst muligt i gang med at indhente de nødvendige tilladelser og inden jordfordelingskendelsen. Nogle projekter kræver myndighedsafgørelser, som er særligt komplekse eller tidskrævende, hvorfor det anbefales, at du som projektejer tidligt danner dig et overblik over omfanget og laver en plan for processen med at afklare og indhente disse*”

Man kan læse det som om det forventes at de kommunale tilladelser til projektet er givet inden der træffes en jordfordelingskendelse, jeg håber at jeg tolker det for stramt, og at vi bare skal være påbegyndt.

Det er yderste problematisk, da vi ikke kan godkende et projekt, hvor vi ikke kender den endelige projektgrænse, og dermed de tiltag der skal laves i projektet.

Hvis den problematiske tilgang er rigtig, betyder det væsentlig sværere forhold for jordfordelingen, da de ikke længere kan tilrette projektgrænsen, tiltag mv. for at få jordfordelingen til at gå op.

Ovenstående tolkning er for øvrigt også i modstrid med det som styrelsen selv skriver på side 34: ”*Som projektejer skal du derfor være opmærksom på, om der, inden jordfordelingskendelsen afsiges, foretages projektændringer og justering af projektgrænsen, og at konsekvenskortet skal være opdateret, før det er muligt at indgå projektaftaler om kompensation for værditab med lodsejer.*”

Jordfordelingen forventer således at der efter jordfordelingen og inden kendelsen skal foretages projektændringer, justering af projektgrænsen osv. Hvordan er det så de kan forvente at vi skal have godkendt projektet inden?

Ad 3.

I formålet med ordninger står der at alle ordninger skal genskabe mere naturlig hydrologi og at de kan have en positiv effekt i forhold til biodiversitet og visse naturtyper. Desværre kan man så i afsnit 2.2 læse at det kun er i VKP-lavbundsprojekter at ordningen må skabe bedre natur. Natur er ikke nævnt under VKP-kvælstofvådområder.

Det er ærgerligt at der ikke åbnes op for at kvælstofvådområderne kan indeholde naturforbedrende tiltag. Det sender signalet at kvælstofvådområder er renseanlæg for kvælstof og ikke andet, men laves projekterne rigtigt kan der opnås de samme effekter som ved lavbundsprojekterne.

Omkostningseffektiviteten for både lavbundsprojekter og kvælstofvådområder beregnes alene ud fra hvor meget projektet reducerer/tilbageholder af kvælstof og CO₂. Det er ikke i tråd med intentionerne i Den Grønne Trepert, og SGAV bør indføre et pointsystem for synergieffekter herunder naturfremmende tiltag.

Med venlig hilsen

Jan Pedersen

Fagleder for vandmiljø

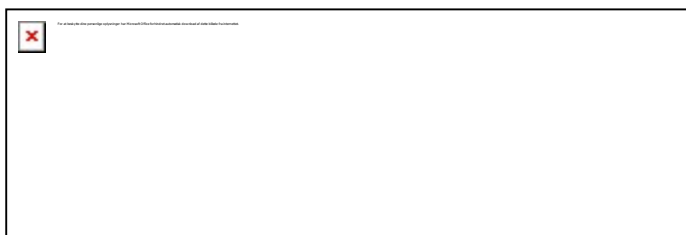
Teknik og Miljø

Direkte 79 94 74 85

Mail japb@varde.dk

Bytoften 2, 6800 Varde

www.vardekommune.dk

[Læs her](#), hvordan vi behandler dine personoplysninger.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V
Journalnummer: 25-223300-000019

Den 27. februar 2026

Dansk Erhvervs høringssvar til høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

Dansk Erhverv takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til bekendtgørelse om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter (VLP-bekendtgørelsen).

Dansk Erhverv støtter grundlæggende ambitionen om at samle og forenkle de eksisterende ordninger for klima-, lavbunds- og vådområdeprojekter, samt at det nu er muligt at kombinere omlægning i tilskudsordningerne med grøn energi. Det er en klogere måde at bruge vores fælles arealer på. Dansk Erhverv har dog en bemærkning til § 32, stk. 3, nr. 2. om vedvarende energi-anlæg (VE-anlæg).

Tidsbegrænsningen for etablering af VE-anlæg bør ophæves eller justeres

Det fremgår af § 32, stk. 3, nr. 2, at arealer i projektområdet kan anvendes til opsætning af VE-anlæg, hvis det er foreneligt med projektets effekter, og forudsat at anlægget er færdigetableret senest i 2032.

Dansk Erhverv finder det positivt, at bekendtgørelsen eksplicit åbner mulighed for, at arealer i projektområdet kan anvendes til VE-anlæg, hvis dette er foreneligt med projektets effekter. Det er imidlertid en unødvendig og uhensigtsmæssig begrænsning, at VE-anlæg skal være færdigetableret senest i 2032.

Udvikling og etablering af VE-projekter er i dag forbundet med betydelige forsinkelser, herunder netkapacitetsbegrænsninger, behov for netudbygning, lange miljøvurderings- og godkendelsesprocesser samt kommunale planlovsprocesser. Disse forhold ligger i vidt omfang uden for projektudviklers kontrol. En fast tidsgrænse risikerer derfor i praksis at afskære projekter, der ellers er fuldt forenelige med lavbundsprojektets formål, men som ikke kan realiseres inden 2032 som følge af forhold, der ikke kan påvirkes af ansøger.

Derudover fremstår en tidsmæssig afskæring ikke proportional, når servitutten i øvrigt tinglyses permanent. Dansk Erhverv finder det uklart, hvilket hensyn der tilsiger netop 2032 som absolut frist, og hvorfor en konkret vurdering af foreneligheden med projektets effekter ikke er tilstrækkelig.

Muligheden for at kombinere arealudtag med VE kan styrke den lokale opbakning og den økonomiske robusthed i projekterne. En snæver tidsbegrænsning risikerer at svække dette samspil.

Dansk Erhverv anbefaler derfor, at tidsbegrænsningen ophæves, eller at der indføres mulighed for

dispensation i tilfælde af forsinkelser, der skyldes forhold uden for ansøgers kontrol, herunder nettilslutningsforhold og myndighedsbehandling.

Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed, hvis høringssvaret giver anledning til spørgsmål eller behov for yderligere afklaring.

Med venlig hilsen

Malene Mortensen

Miljøpolitisk chef

Høringssvar til Bekendtgørelse om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

Afsender:

Fællessekretariatet for Lokal Grøn Trepert Østersøen, Smålandsfarvandet og Bornholm,
Att. Anja Rasmussen, Næstved Kommune

Den 27.02.26

Fremdrift i projekterne, §§6 og 7

Det kan sætte fremdriften i stå for etablering af kvælstofvådområder i oplande, som ikke har høje kvælstofindsatsbehov, når sagsbehandlingen af en ansøgning om forundersøgelse efter §7 først behandles til slut i ansøgningsåret og efter at alle ansøgninger efter §6 er prioriteret. Der bør hvert kvartal være et rul, hvor ansøgninger efter §7 også kan behandles.

Tinglysning, §32

Der er i ordningerne ikke finansieringsmulighed til ekstra tiltag, som kan give biodiversiteten et ekstra boost. Det vil derfor være godt, hvis det er muligt at genbesøge projektarealer. Derved kan der senere hen etableres tiltag på arealerne, hvis en finansieringsmulighed skulle opstå (f.eks. privatfinansieret, via fonde eller andre tilskudsordninger). Tiltagene kan f.eks. være etablering af paddevandhuller eller jordbearbejdning for at etablere/fremme næringsfattige plantearter. Når der tinglyses en deklaration, hvor jordbearbejdning ikke er tilladt, vil det ikke være muligt at genbesøg arealerne. Der bør derfor være en dispensationsmulighed.

Budget ændring, §43, stk. 2

Med tilsagn til etablering af vand- og klimaprojekter kan projektejer sidde med et budget på f.eks. 15 mio kr. En rådgiver ydelse i budgettet kan f.eks. være på 1,5 mio kr. Hvis det undervejs i projektet opdages, at noget yderligere skal undersøges, bør det være den samme konsulent, som har vundet rådgiverydelsen, som også kan tage en ekstra opgave på over 100.000 kr, således at projektejer får lov til at lave en budget ændring uden at indhente to tilbud. Det vil ikke være realistisk at skulle bede om et tilbud fra to rådgivere, og en anden rådgiver vinder tilbuddet, og skal levere en del ydelse til den anden rådgiver.

Ligeledes skal det være muligt at foretage ændringer på op til 10 % uden styrelsens forudgående godkendelse på beløb, som er over 25.000 kr. F.eks. svarer 25.000 kr til etablering af 1 rørbro, og det er et meget lille beløb i et budget på mange millioner. Det vil ikke gøre arbejde med projekterne smidigt med krav om godkendelse af så små budgetændringer

Pointscore for VKP-lavbundsprojekter efter bilag 4 og 5

På bilag 5 er ikke alle Natura2000-områder medtaget på listen, hvor lavbundsindsatsen kan bidrage til at udvide eller understøtte habitatnaturtyper eller artslevesteder. Vi mener, at alle Natura2000 områder bør være med på listen.

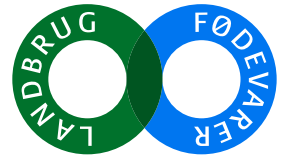
F.eks. er Natura 2000-område nr. 169, Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde - *ikke* et område, hvor der kan gives 'naturpoint' til lavbundsprojekter beliggende i eller inden for 300 meter fra Natura 2000-området. Men alt afhængig af design vil lavbundsprojekter i området f.eks. kunne understøtte yngleforekomster til fugle på udpegningsgrundlaget for F81 Karrebæk, Dybsø og Avnø Fjord.

Havørn (større fødegrundlag året rundt), Klyde (hvis vanddækkede arealer) Rødrygget Tornskade (ved tilgroningsarealer) og Rørhøg, og hvad angår trækkende arter vil lavbundprojekter, hvis de udlægges i varigt græs med ekstensiv græsning, kunne understøtte arter som Bram-, Grå- og Sædgås samt Knop- og Sangsvane, og sådanne projekter vil tillige kunne fungere som aflastningsarealer.

Ligeledes kan nævnes Natura2000-område Nr. 162 Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø og Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord og Indrefjord hvor fugle på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne kan have stor gavn af lavbundsprojekterne.

Arbejde som ligger forud for ansøgningerne

Kommunerne har i mange år ydret ønske om at få dækket de udgifter, de havde til opsøgende arbejde, drøftelser med lodsejere og udarbejdelse af ansøgninger. Den mulighed kom så for et par år siden, men nu fjernes den desværre igen. Hvis det ikke er muligt i denne ordning, bør kommunerne kunne få dækket de udgifter i en anden pulje. Der kan ligge mange timer i en ansøgning, møder med lodsejere og f.eks. udgifter til jordprøver eller andre undersøgelser for at kunne sandsynliggøre, at tørvekortet ikke er retvisende,- udgifter som kommunen nu ikke får dækket.

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Vesterbrogade 4A, 4. sal
DK 1620 København V

T +45 3339 4000

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR 25 52 95 29

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
J.nr. 25-223300-000019

Høringssvar vedr. høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

I L&F stiller vi os positivt overfor den nye tilgang om én indgang for vådområder og lavbundsprojekter. Vi mener, at den nye ordning vil gøre det lettere for projektejer at komme i gang med et projekt og overskue, hvordan de bedst får finansieret og gennemført de projekter, der er mulige og relevante på det pågældende areal.

Kommentarer til udkast til vejledning til bekendtgørelsen

Opgørelse medio 2026

Det er helt afgørende, at så mange af de søgte projekter som muligt kan indgå i opgørelsen, når der medio 2026 skal gøres status på arealomlægningen for at kunne fastlægge markreguleringen for 2027. Det er vores opfattelse, at mange kommuner sidder klar med projekter, der skal søges, når den nye ordning åbner, og det vil være lodsejerens forventning, at de søgte projekter kan indgå i opgørelsen. Det er derfor yderst vigtigt, at der kommunikeres klart og tydeligt om, hvornår man skal søge sit projekt i denne ordning, for at projektet kan tælles med, når der relativt kort efter ordningens åbning skal gøres status på omlægningsindsatsen. Det er desuden vigtigt, at der kommunikeres klart om, at søgte projekter skal kombineres med en ansøgning om ekstensivering, hvis arealet skal indgå med sin fulde potentielle effekt i de områder hvor trappemodellen gælder.

Tilskud til forundersøgelser

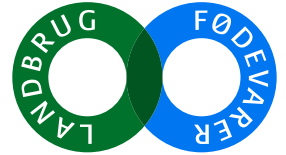
Vi er opmærksomme på, at kommunerne ikke længere kan få dækket deres udgifter til opsøgende arbejde forud for ansøgning om et vådområde- eller lavbundsprojekt, fordi forundersøgelsen fremover alene er nationalt finansieret. Dette vil sandsynligvis betyde, at kommunerne i højere grad vil ansøge om et projekt forud for lodsejerdialogen.

Vi opfordrer til, at man afsøger mulighederne for, at der kan sikres finansiering til kommunernes opsøgende indsats, så der i højere grad bliver mulighed for at lodsejerne i højere grad kan være med til at forme projekterne, inden de søges.

Hvis projekter søges, inden man har vendt det med de involverede lodsejere, er der alt andet lige en højere risiko for, at projekter falder eller at projektgrænserne må justeres. Det er i den forbindelse væsentligt, at ændringer til de ansøgte projekter kan foretages hurtigt og uden stort ressourceforbrug for alle involverede parter.

Vedvarende energi

Vi vil gerne kvittere for, at der nu åbnes for at etablere vedvarende energi- (VE-) anlæg på projektarealerne, forudsat naturligvis at det er foreneligt med projektets andre effekter. Dette har været et stort ønske fra vores side, som tidligere kommenteret til bl.a. SGAV i "Høringssvar over

udkast til bekendtgørelse om tilskud til udtagning af arealer til etablering af klima-lavbund- og kvælstofvådområdeprojekter” fra oktober 2025, og følger op på den politiske aftale om udbygning af sol og vind på land, ligeledes fra oktober 2025.

Der opsættes en tidsbegrænsning i form af, at VE-anlægget skal være færdigetableret senest i 2032. Denne begrænsning er en ubegrundet og unødigt hindring, som vi derfor foreslår fjernet. Udbygningen af VE på land i Danmark er næppe endelig og afsluttet i 2032, ligesom behovet for multifunktionalitet i arealudnyttelsen ikke kan ventes at blive mindre fremadrettet. Derfor skal der naturligvis være mulighed for at etablere nye anlæg, også på lavbundsjord, på senere tidspunkter.

Rydningspligt

Vi er positive ift., at rydningspligten ikke længere gælder for projektarealer omfattet af bekendtgørelsen, og at lodsejere, der indgår i projekterne, dermed ikke skal efterleve kravet om rydning. Samtidig kan det være til gavn for naturen, at der dermed må ske en naturlig tilgroning af træer og buske

Det bør jf. §32. stk. 3 nr. 8 sikres, at rydningspligten også ophæves for allerede eksisterende etablerede projekter efter nuværende VKP og KLA-ordninger.

Krav til omkostningseffektivitet.

Vi er kritiske over, at kravene til omkostningseffektivitet i forhold til kvælstof fortsat er fastsat på et relativt lavt niveau i KLA-kvælstofvådområdeordningen sammenlignet med både VKP og de projekter, Naturstyrelsen gennemfører. Når ordningerne reguleres i samme bekendtgørelse, fremstår denne forskelsbehandling særligt vanskelig at begrunde.

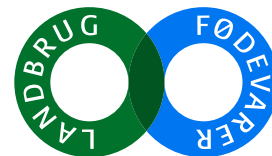
Selvom der er mulighed for at dispensere fra kravet om omkostningseffektivitet, er vi bekymrede for, at den fastsatte grænse er så lav, at det i praksis vil begrænse gennemførelsen af projekter i det nødvendige omfang. Grundlæggende ønsker vi ikke en ordning, hvor realiseringen af projekter i vidt omfang afhænger af subjektive vurderinger.

Vi opfordrer derfor SGAV til at gennemgå de realiseringsansøgninger, der er indkommet under KLA-vådområdeordningen, med henblik på at vurdere, hvor mange projekter der reelt kan leve op til kravet om omkostningseffektivitet, inden den lave grænse videreføres til den nærværende ordning. Hvis det viser sig, at projekterne i vidt omfang ikke kan opfylde de restriktive krav til omkostningseffektivitet i forhold til kvælstof, bør kravene harmoniseres på tværs af ordningerne. Det vil sige, at der i alle udtagningsordninger bør arbejdes med et krav til omkostningseffektivitet på 5.100 kr. pr. kg N. Herved undgås, at myndighederne skal anvende unødige ressourcer på individuelle projektvurderinger.

Revisionsklausul

Vi sætter spørgsmålstegn ved retmæssigheden af indsættelse af en revisionsklausul, jf. §51 i bekendtgørelsesudkastet, henset til retningslinjerne for statsstøtte til landbrug (BEK nr. 1528 af 4/12/2025) <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2025/1528>

Klima-lavbundsprojekter (og forventeligt også den nye nationalt finansierede ordning til kvælstofvådområde- og lavbundsprojekter) er godkendt som støtte til kapacitetsnedlæggelse begrundet i dyresundheds-, plantesundheds-, folkesundheds-, hygiejne- eller miljøhensyn (afsnit 1.2.2.1 i de dagældende retningslinjer og punkt afsnit 1.3.1.1 i nuværende retningslinjer). Der gives også støtte efter afsnit 1.3.4 i de dagældende retningslinjer om støtte til jordfordeling (afsnit 1.3.6 i

nuværende retningslinjer). Det følger *ikke* af retningslinjerne, at der her gælder et krav om revisionsklausul.

Det er alene foranstaltninger iværksat efter del II, afsnit 1.1.4 (støtte til opfyldelse af miljø- og klimavenlige landbrugsforpligtelser) og 1.1.5 (støtte til forpligtelser vedrørende dyrevelfærd), afsnit 1.1.8 (støtte til økologisk landbrug) og afsnit 2.3 (støtte til miljø- og klimavenligt skovbrug og skovbevarelse), at medlemsstaterne skal fastsætte en revisionsklausul for at sikre, at de tilpasses i tilfælde af ændringer af de relevante obligatoriske normer, standarder, krav eller forpligtelser, der er omhandlet i disse afsnit, og i forhold til hvilke de påtagne forpligtelser skal være mere vidtgående.

Det er derfor vores holdning, at de danske myndigheder ved at indsætte en revisionsklausul går videre end påkrævet. Det er afgørende for os, at medlemmer, der har indrettet sig i tillid til udbudte støtteordninger, kan have tillid til, at myndighederne gør alt, hvad der står i statens magt for at beskytte støttemodtagerne imod unødvendige revisionsklausuler.

Rateudbetaling, løbende ansøgninger og tilsagnsgivning

Vi noterer os, at der med den nye samordning af udtagningsordningerne i denne bekendtgørelse fremgår en række nye muligheder, for blandt andet rateudbetaling, samt løbende ansøgninger og tilsagnsgivning. Dette er rigtig vigtigt og nødvendigt i forhold til at få de konkrete ordninger til at fungere hurtigt og effektivt. Landbrug & Fødevarer vil dog gerne påpege, at det generelt er et stort ønske, at denne form for fleksibilitet også indføres på andre støtteordninger, fx under EU's landbrugspolitik. Det har været et stort ønske, at der gives mulighed for forskuds- og/eller rateudbetalinger gennem mange år. Ikke mindst har vi her på det seneste oplevet, at manglende rateudbetalinger netop giver kæmpestore likviditetsudfordringer, bl.a. i forbindelse med støtte til grøn bioraffinering og for etableringsstøtte til unge landbrugere. Vi opfordrer derfor til, at princippet generelt udbredes til alle tilskudsordninger.

Påbud af skiltning ved modtagelse af EU Funding for vand- og klimaprojekter (VKP)

Der er behov for yderligere kommunikation og vejledning om kravene for EU-skiltning, da det potentielt kan medvirke nedsættelse af tilskudsbeløb med op til 1%, dog maks. 50.000, -.

Mindre projekter

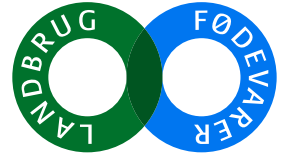
Det er nu muligt at søge forundersøgelser af projektområder helt ned til 1 ha. Det kunne overvejes fjerne denne grænse helt, da flere potentielle projekter er under 1 ha. For at sikre omkostningseffektiviteten bør der åbnes for, at kommuner kan pulje ansøgninger om små kvælstofvådområder i samme delvandopland, så der søges om flere projekter via én ansøgning.

Lodsejernes kompensation

Vi mener fortsat, at der er brug for at ensrette mulighederne for lodsejerkompensation i ordningerne, så der kan tilbydes værditabkompensation i flere typer projekter. Dette er alene en mulighed i spor 1. Det vil åbne for flere små vådområder, som lodsejer selv søger, hvis det blev en mulighed i spor 2. Da der ikke er jordfordeling i projekterne vil projekterne stadig kunne gennemføres hurtigt.

Teknisk forundersøgelse

I beskrivelsen af indholdet af en teknisk forundersøgelse fremgår det af § 10, stk. 1, nr. 7, at der skal foretages beregninger af projektets effekter i forhold til kvælstof, fosfor, CO₂-ækvivalenter eller målopfyldelse for vandområdet, samt redegøres for disse beregninger. Kravet gælder de effekter, der vurderes relevante for det enkelte projekt.

Vi finder det uklart, hvordan begrebet "relevant" skal fortolkes i denne sammenhæng. Da forundersøgelsen efter VLP-bekendtgørelsen er fælles for både spor 1 (VKP) og spor 2 (KLA), bør den tekniske forundersøgelse samtidig danne et solidt grundlag for at vurdere, hvilket spor projektet hensigtsmæssigt kan videreføres i. Det forudsætter, at forundersøgelsen indeholder beregninger af alle væsentlige effekter, som kan indgå i beslutningsgrundlaget for valg af spor.

Bilag 1

Bilag 1 mangler, da det endnu ikke er udarbejdet. Derudover er de relevante kort ikke offentliggjort på kortportalen og kan derfor heller ikke ses endnu. Da bilag 1 omhandler kvælstofindsatsbehovet for kvælstofvådområder og lavbundsprojekter, er det af stor vigtighed at disse kortlag hurtigst muligt offentliggøres.

Bilag 2

Det undrer os, at ikke alle søer, som er udpeget til indsats i vandområdeplanerne, er med på bilag 2.

Kommentarer til udkast til vejledning til bekendtgørelsen

Ammoniakkfølsom natur i lavbundsprojekter

For søer, moser og lignende, heder, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, der er dannet, efter at der på arealet er etableret et lavbundsprojekt (aftalt fra 1. januar 2014 eller derefter), gælder naturbeskyttelseslovens § 3 ikke for tilstandsændringer som følge af ammoniakdeposition fra husdyrbrug jf. § 4 i bekendtgørelse om beskyttede naturtyper (BEK nr. 695 af 03/06/2023, naturtypebekendtgørelsen). Ovenstående bør også gælde de øvrige projekttyper – fosforvådområder, kvælstofvådområder og restaurering af ådale – da der også kan opstå ammoniakkfølsom natur i disse områder.

Med venlig hilsen

Mikael Strandbygaard
Chefkonsulent

Trepartsimplementering

M +45 2857 6901
E mist@lf.dk

Anne-Lie Grube

Fra: EU & Projekt (LBST)
Sendt: 27. februar 2026 12:03
Til: Anne-Lie Grube
Emne: VS: Høringssvar j.nr. 25-223300-000019

Fra Lemvig Kommune.

Med venlig hilsen

Ellen Hedevang Nielsen
Kontorfuldmægtig | EU & Projekt
+45 24 95 26 36 | elheni@sgav.dk

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf.+45 33 95 80 00 | mail@sgav.dk |

Fra: Mads Kjærstrup <Mads.Kjaerstrup@lemvig.dk>
Sendt: 27. februar 2026 11:48
Til: EU & Projekt (LBST) <euogprojekt@sgav.dk>
Cc: Maria Jensen <marje@sgav.dk>
Emne: Høringssvar j.nr. 25-223300-000019

Høringssvar fra Lemvig Kommune

I udkastet til vejledning afsnit 6.4, s. 57, står der at for at opnå grundbetaling til tidligere landbrugsarealer skal projektet være direktivimplementerende (vandramme-, habitat-, fuglebeskyttelsesdirektiv).

Vi har et konkret projekt (Dybe Å, journalnr. 25-0077908), hvor vi laver forundersøgelse til et kvælstofvådområde i et opland uden kvælstofindsatsbehov jf. Vandområdeplan 2021-2027 *efter genbesøget*. Vi har fået tilsagnet *før genbesøget*, da kystvandområdet Vesterhav Nord indgik i kystvandgruppe med Nisum Fjord og Ringkøbing Fjord. Så vidt jeg kan se i Vandområdeplan 2021-2027 efter genbesøget optræder begrebet kystvandgrupper ikke længere.

- Vil Lemvig Kommune kunne opnå tilsagn til etablering af et kvælstofvådområde ved Dybe Å med den nye bekendtgørelse, hvis forundersøgelsen viser at det er muligt at gennemføre et projekt?
- Hvis vi opnår tilsagn til etablering af et kvælstofvådområde ved Dybe Å, antager vi at det regnes som direktivimplementerende i fht. Vandrammedirektivet, og at der er ret til grundbetaling på projektarealerne. Kan I bekræfte at dette er tilfældet?

Hvis I svarer nej til de ovenstående spørgsmål, vil Lemvig Kommune gerne påpege at der her er en problematik, som vi synes I skal tage hånd om.

Alternativt risikerer vi at tabe et godt projekt med stor lodsejeropbakning på gulvet.

Vi kan tilføje at det ikke er muligt at lave et lavbundsprojekt i området, og at der ikke findes EU-fuglebeskyttelses og habitatområder.

Med venlig hilsen

Mads Kjærstrup
Geolog
Natur og Miljø

-7620 Lemvig

Mobil:

Mail: Mads.Kjaerstrup@lemvig.dk

FINANS
DANMARK

Finans Danmarks høringssvar til udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

Vi takker for lejligheden til at komme med bemærkninger til udkast til bekendtgørelsen om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter (VLP-bekendtgørelsen), der samler styrelsens ordninger om klima-lavbund- og kvælstofvådområdeprojekter (KLA-bekendtgørelsen) og vand- og klimaprojekter (VKP-bekendtgørelsen), samt den dertilhørende vejledning.

Vi støtter op om formålet med bekendtgørelsen, som er at skabe en fælles indgang med en mere overskuelig, enkel og fleksibel tilgang til at søge tilskud til og gennemføre vådområde- og lavbundsprojekter, der administreres af styrelsen. Vi har dog flere bemærkninger til indholdet af bekendtgørelsen og den dertilhørende vejledning.

Behov for implementering af regler om panthaverinddragelse

Finans Danmark bakker op om udtagningsprojekter, som er et centralt element i den politiske aftale om grøn omstilling af dansk landbrug. Vores forhåbning er at flest mulige klimaforbedrende tiltag skal kunne gennemføres i det danske landbrug. For at sikre dette, er det nødvendigt at sikre de bagvedliggende økonomiske forhold, og at mulige hindringer for projekternes gennemførsel bliver mindsket i videst muligt omfang, både aktuelt og i fremtiden. Derfor er det nødvendigt at gennemføre de politisk vedtagne regler om panthaverinddragelse, som er beskrevet i CAP-loven.

Det fremgår af CAP-lovens bemærkninger i punkt 3.1.4. Udtagningsprojekter og pant, at

"Med bestemmelserne i dele af lovforslagets kapitel 2 samt kapitel 3 vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bl.a. blive bemyndiget til at fastsætte regler vedrørende tilskudsordninger om udtagning af landbrugsarealer til anden anvendelse, herunder udtagning af lavbunds-jorde. Udtagning af arealer har betydning for mange samfundsinteresser, herunder for sikkerheden for penge- og realkreditinstitutternes udlån til landbruget. Det er hensigten, at der i bekendtgørelser vedrørende ud-

Høringssvar

27. februar 2026

Dok: FIDA-1223305890-688494-v1

Kontakt Frederik Dam Hansen

tagning af arealer i relevant omfang indsættes regler om, at panthavere, herunder realkredit- og pengeinstitutter, orienteres om konkrete udtagningsprojekter, inden der indsendes ansøgning om tilskud. Ligeledes indsættes i relevant omfang regler om, at der ved anmodning om udbetaling af tilskud skal foreligge dokumentation for en eventuel aftale mellem lodsejere og panthavere i prioriteringsrækkefølgen om hel eller delvis udbetaling af lodsejeres tilskud til panthavere."

Det er bestemt ved lov, at der skal indsættes regler om panthaverinddragelse i bekendtgørelserne, og vi vil derfor understrege vigtigheden af, at de bliver implementeret i bekendtgørelserne hurtigst muligt.

Vi ser ingen grund til ikke at indføre de nødvendige regler om panthaverinddragelse, hvilket kan gøres nemt og uden større administrative byrder for hverken myndighederne eller for lodsejeren, da de gnidningsfrit kan indføres i det gældende system.

Udvidelse af forpligtelser i servitutter

Høringen foreslår at udvide servitutforpligtelserne i bekendtgørelsen. Denne udvidelse medfører for det første, at arealerne kun kan anvendes til opsætning af vedvarende energi-anlæg, hvis dette er foreneligt med projektets effekter, og forudsat at anlægget er færdigetableret senest i 2032.

Dertil fremgår der en tilføjelse i servituttten, der forpligter lodsejeren, såfremt det bliver relevant, til at indgå i et senere større offentligt projekt om kvælstof, lavbund m.v. på arealet, hvis dette er nødvendigt for realisering af projektet.

Udvidelserne af servituttten er en rettighedsbegrænsning, som kan få stor betydning for lodsejeren og panthavere med pant i jorden. Den foreslåede servitut med dens rettighedsbegrænsninger har ingen udløbsdato, og det er derfor ikke klart for en lodsejer hvad konsekvenserne ved servituttten vil være i fremtiden. Dette er problematisk, og understreger behovet for at sikre den nødvendige panthaverinddragelse i reglerne, både så panthaver har mulighed for at gøre sig bekendt ved ændringer i pantets værdi, og for at sikre, at lodsejer får den nødvendige finansielle rådgivning ved indgåelsen af aftaler om nye miljøfremmende tiltag.

Hvis I har behov for uddybning af ovenstående, står vi meget gerne til rådighed.

Høringssvar

FIDA-1223305890-688494-v1

Med venlig hilsen

Peter Jayaswal

Underdirektør realkredit og ejendomsfinansiering

Direkte nr: +45 4029 5574

PJ@fida.dk

Høringssvar

FIDA-1223305890-688494-v1

Herning
Kommune

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Natur og Grønne Områder
Rådhuset, Torvet
7400 Herning
Tlf.: 9628 2828

Ngonw@herning.dk
www.herning.dk

Kontaktperson:
Nikolaj Østergård Wagner

Dato: 27. februar 2026

Høringssvar til Bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter j.nr. 25-223300-000019

Dette høringssvar er indgivet på vegne af projektmedarbejdere i Herning Kommune.

Vedrørende sagsbehandling

På side 37 står der ” *Det er vigtigt at komme hurtigst muligt i gang med at indhente de nødvendige tilladelser og inden jordfordelingskendelsen. Nogle projekter kræver myndighedsafgørelser, som er særligt komplekse eller tidskrævende, hvorfor det anbefales, at du som projektejer tidligt danner dig et overblik over omfanget og laver en plan for processen med at afklare og indhente disse* ”

Med denne formulering fremstår det som om projektet skal have de nødvendige tilladelser inden jordfordelingskendelsen. Hvis dette er rigtig forstået, er der ikke i jordfordelingsprocessen rum til at ændre projektgrænsen, da det ikke er muligt at opnå tilladelse til et projekt, hvor den endelige afgrænsning er ukendt. I praksis kan en jordfordeling dog have stor betydning for den endelige afgrænsning, hvorfor det er vigtigt at der er mulighed for at tilpasse den endelige projektgrænse efter jordfordelingskendelsen. Dette bør der tages højde for i forbindelse med sagsbehandlingen og de frister der er fremsat i den sammenhæng.

Kriterier for støtteberettigelse

For både lavbunds- og vådområdeprojekter gælder: at projekterne skal være omkostningseffektive. For lavbundsprojekter beregnes effektiviteten ud fra reduktionen af drivhusgasser og for vådområdeprojekter ud fra reduktionen af kvælstof. Denne opdeling er ikke hensigtsmæssig da det ikke understøtter udarbejdelsen af store helhedsorienterede projekter, der både løfter indsatsen for CO2 og kvælstof. F.eks. er der ikke incitament til at medtage et dyrkningsareal der ikke indeholder lavbundsjord i et lavbundsprojekt selvom en projektudvidelse kan give mulighed for at opnå en stor kvælstofeffekt gennem overrisling mm. Medtages dette areal i et lavbundsprojekt vil det udelukkende forringe omkostningseffektiviteten, men det i et vådområdeprojekt vil bidrage betydeligt til at forbedre omkostningseffektiviteten.

- 1 -

Det er en uheldig og for snæver tilgang til projekterne. Der bør i stedet gives point eller økonomi for både CO2- og kvælstofeffekt uafhængig af projekttypen.

Værdisætning af naturtiltag

I lavbundsprojekterne åbnes der for muligheden for at etablere naturforbedrende tiltag. Dette er naturligvis godt, men det er ærgerligt at dette ikke gælder for vådområdeprojekterne. Tiltag der gavner naturværdien bør vægtes uanset projektordning, hvilket også kan gøre det lettere at opnå tilladelse til vådområdeprojekter da naturforbedrende tiltag lettere kan indarbejdes i projektet.

Med venlig hilsen

Nikolaj Østergård Wagner

DN's bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

DN takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter.

Tilskudsordningerne til vådområder og lavbundsprojekter er centrale for at Grøn Trepert kan blive til virkelighed og skal understøtte projekter, der kan reducere udledningen af klimagasser og næringsstoffer til vandmiljøet, samt for nogle projekter at genoprette naturområder, der kan bidrage til målet om mindst 20 % beskyttet natur i en kommende natur- og biodiversitetslov. Med Grøn Trepert er det besluttet, at der skal udtages 140.000 ha kulstofrige lavbundslande inkl. randarealer frem mod 2030, der forventes at give anledning til ca. 70.000 ha yderligere beskyttet natur.

Med *Delaftale om overgang til ny kvælstofreguleringsmodel* fra december 2025 blev det besluttet at afsætte 100 mio. kr. til natur i ordningen for klimalavbund- og kvælstofvådområdeprojekter med henblik på at skabe mere og bedre natur og biodiversitet. DN havde gerne set, at den samlede bekendtgørelse, der nu er sendt i høring, havde indeholdt en model for, hvordan disse midler skal udmøntes. Det følger af aftalen, at *"tiltaget skal bidrage til en mere helhedsorienteret arealomlægning ude i de lokale treparter og skabe mere synergi mellem indsætterne, som kan bidrage til store, sammenhængende naturområder og mindske afstanden mellem naturarealer samt bidrage til naturforbedring på udtagne arealer samt udgøre et bidrag til beskyttet natur"*. Det er vigtigt, at midlerne udmøntes, så der gives mulighed for at lave naturgenopretningstiltag i forbindelse med etablering af vådområder og lavbundsprojekter, der kan styrke muligheden for at arealerne kan udvikle sig til værdifulde naturområder og potentielt bidrage til mere beskyttet natur.

Permanent natur og vedvarende energianlæg

Det fremgår af bekendtgørelsen, at der skal tinglyses en servitut om projektet på samtlige ejendomme med arealer inden for projektområdet i forbindelse med etablering af projektet. Bekendtgørelsens § 32 stk. 3 oplister de punkter, der skal tinglyses, herunder at *"Arealer i projektområdet skal henligge permanent som vådområde eller lavbundsområde eller naturområde og fastholdes som græs- eller naturarealer"*. Det er positivt, da det er helt afgørende for DN, at arealerne udtages permanent fra landbrugsproduktion, og desuden henligger permanent som naturarealer, hvis arealet skal bidrage til mål om beskyttet natur.

Derfor er DN også meget ærgerligt over at konstatere, at der gives mulighed for opsætning af vedvarende energianlæg på arealerne. Det fremgår således, at: *"Arealerne kan kun anvendes til opsætning af vedvarende energi-anlæg, hvis dette er foreneligt med projektets effekter, og forudsat at anlægget er færdigetableret senest i 2032"*. DN mener ikke, at opsætning af vedvarende energianlæg er foreneligt med, at arealer kan bidrage til mål om beskyttet natur. Derfor bør vedvarende energianlæg ikke anlægges på vådområder og lavbundsprojekter, hvor arealerne så vidt muligt bør udlægges til naturarealer og hvor muligt bidrage til mål om beskyttet natur. Det gælder særligt i lavbundsprojekterne, hvor der er det største naturpotentiale, men visse vådområder har også potentiale til at blive til ny beskyttet natur. Generelt bør tilskudsarealerne friholdes for opsætning af VE, ligesom det er besluttet for arealer der udtages gennem ordningen permanent ekstensivering.

Prioritering af arealerne

DN ønsker, at der i ordningernes prioriteringsmekanismer i højere grad skal vægte naturhensyn. Ordningerne prioriteres i forhold til deres omkostningseffektivitet ift. blandt andet kvælstof, fosfor og CO₂. DN er også interesseret i omkostningseffektive projekter. Men generelt bør det indtænkes, at der i projektområderne også

skal være mulighed for at udtage randarealer på højbundsjord. For lavbunds og vådområdeprojekter, der skal genoprettes som natur, giver inddragelse af randarealer mulighed for at skabe nogle større sammenhængende naturområder, hvor der blandet andet er bedre mulighed for at forvalte med helårsgræsning, fordi der også er tørre arealer i projektet, dyrene kan gå på i de våde perioder. For fosfor- og kvælstofvådområdeprojekter kan randarealer være med til at løfte potentialet for at arealerne kan udvikle sig til natur samt være nødvendige for at afværge en negativ påvirkning af eksisterende naturområder, ved at randarealerne modtager næringsrigt vand fra markerne højere oppe i systemet og derved mindske tilførsel af næringsrigt vand til vådområderne.

VKP-lavbundsprojekterne vægtes blandt andet efter *"Nærhed til kortlagte habitatnaturtyper eller levesteder for arter på udpegningsgrundlaget kortlagt indenfor de Natura 2000-områder"*. DN mener ikke, at nærhed til Natura 2000 i tilstrækkelig grad sikre en prioritering af de projekter med størst naturpotentiale i hele landet. Vi foreslår derfor, at man i stedet for prioriterer nærhed til eksisterende værdifuld natur, ved at vægte nærhed til eksisterende naturarealer med høj bioscore på biodiversitetskortet.

Forrang til naturfonde og kommuner

Ved tilsagn til etablering af vand- og klimaprojekter, har lodsejerne mulighed for jordfordeling og køb af projektjord, engangskompensation, kompensation for værditab.

De mange forskellige kompensationsmodeller gør det svært at sikre, at projektområderne efter etablering bliver forvaltet samlet som store sammenhængende naturområder, og gør det i praksis utrolig svært for naturfonde, kommuner eller andre store jordbesiddere at købe de samlede projektarealer. Det er også en vigtig forudsætning for realisering af signaturprojekter.

Det indgår i Grøn Trepartsaftalen, at *"Der skal udarbejdes en model for, at arealfonden i forbindelse med sine løbende strategiske opkøb og efterfølgende afhændelse af jorder kan give forrang til kommuner og naturfonde såsom Den Danske Naturfond til at købe arealerne i de tilfælde, hvor der er tale om arealer med særlig naturværdi eller -potentiale"*. Det følger ligeledes af delaftalen fra december, at *"Det skal undersøges, om der kan udarbejdes en konkret model for videresalg af arealer fra Naturstyrelsen, så kommuner og naturfonde om muligt får forrang til at købe projektarealer til realisering af signaturprojekter over andre potentielle købere af arealet"*.

DN er meget kede af, at der endnu ikke er fundet en løsning, der giver kommune og naturfonde forrang. Det bør sikres i forbindelse med denne revision af bekendtgørelserne, så der ikke åbnes endnu en ansøgningsrunde alene med de nuværende kompensationsmodeller.

Forpligtigelse til at indgå i signaturprojekter

Der hvor vådområde- og lavbundsprojekter danner fundamentet for store sammenhængende naturområder og særligt signaturprojekter, bør det fremgå af deklARATIONERNE, at det er hensigten, at området skal indgå i et større naturområde med fælles forvaltning, og at der derfor i deklARATIONEN indskrives en ret for kommunen til forvaltning af naturen på arealet.

§ 32 stk. 3 nr. 15 bør justeres som følger, for der indskrives en forpligtigelse til at projektarealerne indgår i et efterfølgende signaturprojekt.

Forslag til ny tekst (ændringsforslag fremhævet **understreget gul**):

15. Arealerne skal indgå i et samlet projekt for området, **herunder efterfølgende samlet forvaltning af området**, hvis en offentlig myndighed etablerer et af følgende projekter:
 - a) Projekter, som omfatter etablering af kvælstofvådområde, fosforvådområde, naturlige vandstandsforhold, lavbundsområde eller restaurering af ådale under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

- b) Kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering under Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF) eller den nationale tilskudsordning til vandløbsrestaurering.
- c) Nationalt finansierede klima-, lavbunds-, kvælstofvådområde- og fosforvådområdeprojekter.
- d) Signaturprojekter eller andre større sammenhængende naturprojekter, der etableres eller er finansieret af staten, kommuner eller naturfonde.

Loft over græsningstryk

Med delaftalen fra december, er aftalepartierne blevet enige om, at der i ordningen for permanent ekstensivering i 2027 indarbejdes en øvre grænse for græsningstrykket på 400 kg/ha og et forbud mod slæt. Det er et utrolig vigtigt tiltag, der kan sikre kommende naturarealer mod overgræsning, så arealerne på sigt kan udvikle sig til værdifulde naturarealer. Dette bør tilsvarende indarbejdes i deklarationsteksterne i ordningerne for vådområder og lavbundsprojekter. Det vil styrke arealernes mulighed for at bidrage med mere værdifuld og beskyttet natur og samtidig ensarte ordningerne. Yderligere vil det give langt bedre mulighed for at forvalte PE-arealer sammen med arealer der indgår i et vådområde- og lavbundsprojekter, blandt andet i de kommende signaturprojekter.

Arealer undtages rydningspligt

DN er meget glade for, at projektarealerne undtages rydningspligt. Rydningspligt bør ikke gælde på naturarealer, da træer og buske kan være med til at styrke biodiversiteten på arealerne og ikke systematisk bør fjernes.

Til Ministeriet for Grøn Trepert

euogprojekt@sgav.dk

27-02-2026

HW/-

DOF's høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter, Ministeriets J.nr. 25-223300-000019.

Opmærksomheden henledes på, at første del af dette høringssvar, omhandlende prioriteringen af tilskudsmidler til EU-finansierede lavbundsordningen, tillige er indgivet til SGAV som led i Overvågningskomiteens kommentering heraf, og at det omtalte Bilag I *kun* er tilgået styrelsen ad denne kanal.

Vedr. prioriteringskriterierne for EU-finansierede lavbundsordninger:

Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark (herefter 'DOF') hæfter sig ved, at det f.s.v.a. tilskud til etablering af vand- og klimaprojekter finansieret med EU-midler alene er VKP-lavbundsprojekter til reduktion af drivhusgasudledning, til fjernelse af kvælstof og til forbedring af natur, der giver prioritet til natureffekter.

Vi skal som udgangspunkt opfordre til, at forbedring af natur kommer til at indgå som vægtningsfaktor for også de tre øvrige EU-finansierede projekttyper (VKP-kvælstofvådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof, VKP-fosforvådområdeprojekter til fjernelse af fosfor og VKP-projekter om restaurering af ådale til forbedring af fysiske forhold i vandløb, til fjernelse af kvælstof og til reduktion af drivhusgasudledning). Projekter, der bidrager til øgning af kvaliteten af nedstrøms Natura 2000-områder, bør efter foreningens opfattelse således prioriteres over andre projekter i det omfang bevillingerne ikke strækker til alle projekter, mens projekter, der har til formål at fungere som 'rensningsanlæg' for kvælstof og fosfor, ikke bør kunne placeres *indenfor* Natura 2000-områder.

Hvad specifikt angår udvælgelseskriterierne for VKP-lavbundsprojekter, har vi to bemærkninger til hhv. *definitionen på 'forbedring af natur'* og *til udeladelse af 153 af de i alt 250 Natura 2000 områder*, hvor forbedring af natur i eller inden for 300 meter fra Natura 2000-områderne så *ikke* vil kunne give point ved prioriteringen:

1) Definitionen på forbedring af natur:

'Forbedring af natur' er i Bilag 4 til bekendtgørelsesudkastet defineret ud fra '*nærhed til kortlagte habitatnaturtyper eller levesteder for arter på udpegningsgrundlaget kortlagt indenfor de Natura 2000-områder, der er listet i bilag 5*'. Eksklusionen af 153 Natura 2000-områder fra Bilag 5 behandles nedenfor, idet vi i det følgende fokuserer på begrebet '**kortlagte**' hhv. habitatnaturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget.

Ifølge det ligeledes medsendte udkast til 'Vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter' er intentionen, jf. dennes p. 31 (v.a.), især at fremme projekter, der:

"bidrager til at fremme naturens kvalitet og til at skabe sammenhængende og robuste naturområder. Der lægges vægt på, om projektet vil have en positiv effekt på **eksisterende eller potentielle naturområder** og dermed medvirke til at øge naturens kvalitet. Lavbundsprojekter kan også **sammenkoble naturområder og medvirke til at gøre dem robuste**. Robuste naturområder kan f.eks. fremmes, når lavbundsprojektet etableres i **tilknytning til eller grænser op til eksisterende Natura 2000-områder**."

Altså et langt mere dynamisk sigte, der også arbejder med *potentielle naturområder* (og dermed også arter, må det forstås), mens formuleringen i bekendtgørelsens Bilag 4 udelukkende sigter mod *allerede kortlagte* habitatnaturtyper og levesteder.

Eksempelvis vil et vådområdeprojekt i eller op til et Natura 2000-område kunne skabe eller måske udvide/supplere et allerede eksisterende lavbundsareal, og derved skabe basis for udvikling af habitatnaturtyper og levesteder for udpegningsarter, der på ansøgningstidspunktet måske slet ikke findes i området, eller som kun findes i begrænset omfang.

Hensynet til denne dynamik er der slet ikke rum for i den foreslåede definition, som derfor langt fra er i overensstemmelse med vejledningens intentioner (hvilken sidste vi fra DOFs side så varmt kan bifalde).

Definitionen bør derfor genovervejes, og et enkelt og ligetil forslag kunne kort og godt være:

”Nærhed til og understøtning af Natura 2000-områder”

- idet opmærksomheden samtidig skal henledes på, at der med den nuværende formulering slet ikke tages hensyn til, om lige præcis et lavbundsprojekt overhovedet vil understøtte Natura 2000-området og dets kortlagte habitatnaturtyper og/eller levesteder for udpegningsarter!

2) Udeladelse af 153 af de i alt 250 Natura 2000 områder

Ved at begrænse pointtildelingen til brug kun i og inden for 300 meter fra de i bekendtgørelsesudkastets Bilag 5 nærmere angivne 97 Natura 2000-områder *udelades* denne mulighed samtidig f.s.v.a. de resterende 153 Natura 2000-områder.

Vi har i det som Bilag I til SGAV vedhæftede regneark systematisk opgjort hvilke, og herunder de 37 Fuglebeskyttelsesområder (med tilhørende udpegningsarter), det i givet fald vil få betydning for. I Bilagene II-V har vi så givet nogle konkrete eksempler på, hvilke uhensigtsmæssigheder, det vil medføre, herunder konkrete eksempler på lokale grønne treparters allerede indtegnede skitseprojekter, som ikke vil kunne få tildelt '*naturforbedrings-point*', hvis bekendtgørelsen udstedes som forelagt.

Vi er selvfølgelig helt indforståede med, at lavbundsprojekter aldrig vil kunne blive aktuelle i eller nær nogle nærmere angivne Natura 2000-områder (som eksempelvis Ertholmene og Skagerrak), men ulemperne ved at udtage Natura 2000-områder på forhånd overskygger efter foreningens opfattelse så ganske ulemperne ved i f.m. ansøgningen at skulle tjekke, om et givent lavbundsprojektforslag ligger i eller inden for 300 meter fra et Natura 2000-område. Forhåndssorteringen i, hvilke Natura 2000-områder, der kan udløse '*natur-point*', og hvilke der ikke kan, synes således ganske overflødig og i det foreliggende forslag ganske problematisk.

Vi skal derfor opfordre til, at bekendtgørelsesudkastets Bilag 5 – og henvisningerne hertil – helt slettes fra bekendtgørelsen.

Vedr. de nationalt finansierede ordninger:

DOF hæfter sig ved, at det for de to nationalt finansierede ordninger, opført i bekendtgørelsesudkastets § 1, stk. 3, anføres – i bestemmelsens Stk. 4 -, at der **kan** indgå hensyn, der understøtter natur, miljø og klimatilpasning. Foreningen skal opfordres til, at '*kan*' her ændres til '*skal*', idet det ved design og tilrettelæggelse af projekterne bør være et ultimativt krav, at også natur, miljø og klimatilpasningsgevinster indarbejdes i videst muligt omfang.

Foreningen underbygger om ønsket gerne disse synspunkter.

Med venlig hilsen

Med venlig hilsen

- på vegne af Dansk Ornitologisk Forening (*e.b.*) –

Henrik Wejdling

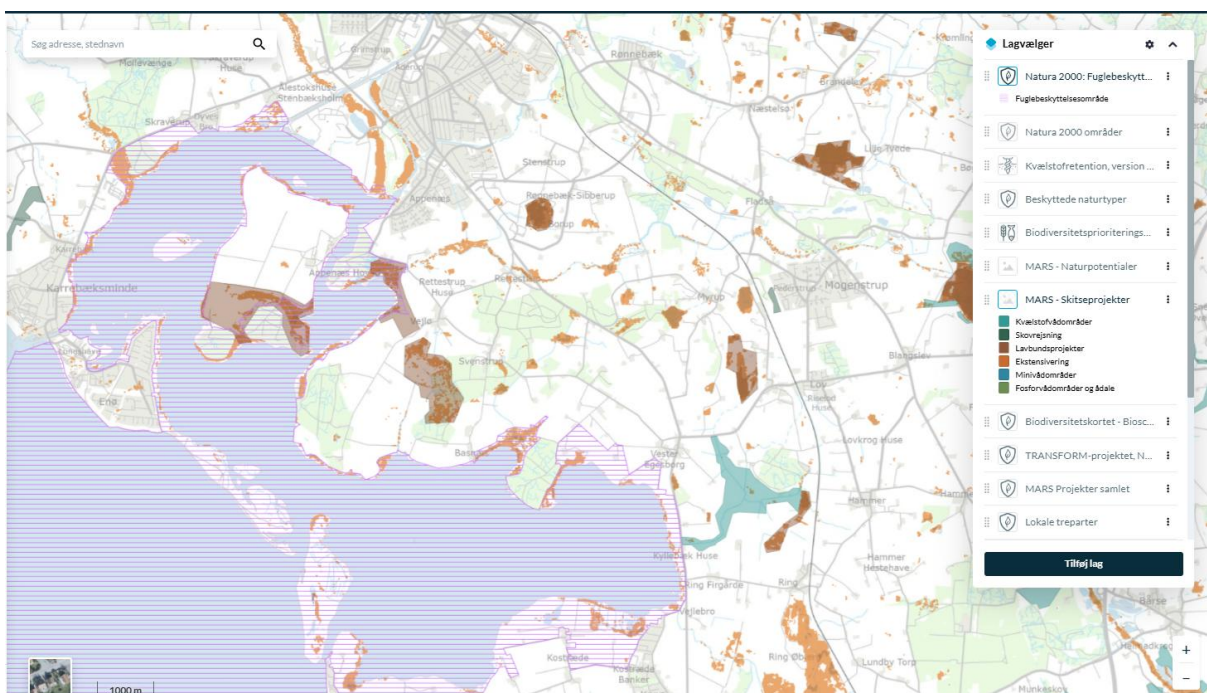
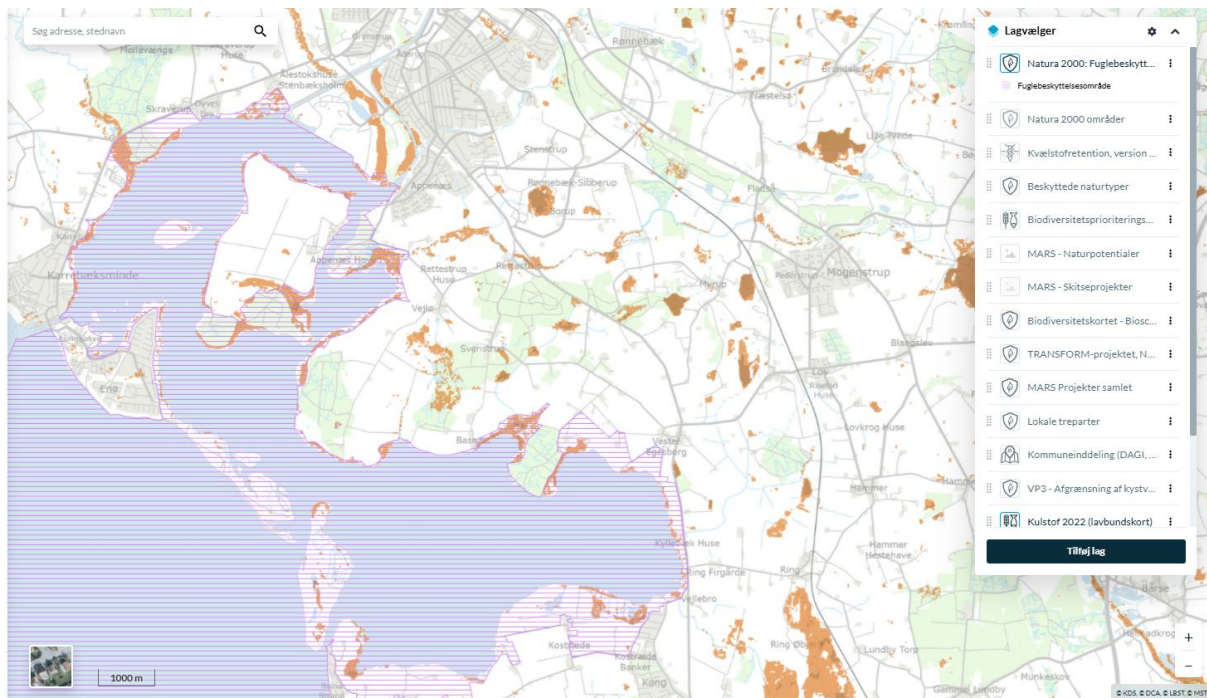
Bilag:

- I:** [Kun tilgået SGAV og kun som særskilt vedhæftet regneark] Oversigt over Natura 2000-områder inklusive Fuglebeskyttelsesområder med tilhørende fuglearter på udpegningsgrundlaget, hvor der ifølge bekendtgørelsesudkastet *ikke* kan tildeles point for natureffekter af lavbundsprojekter.
- II:** Beskrivelse af konsekvenserne for Fuglebeskyttelsesområde F81 af, at lavbundsprojekter i dette område *ikke* kan tildeles point for natureffekter ved prioriteringen af, hvilke projekter, der kan opnå tilsagn.
- III:** Beskrivelse af konsekvenserne for Fuglebeskyttelsesområde F88 af, at lavbundsprojekter i dette område *ikke* kan tildeles point for natureffekter ved prioriteringen af, hvilke projekter, der kan opnå tilsagn.
- IV:** Beskrivelse af konsekvenserne for Fuglebeskyttelsesområde F96 af, at lavbundsprojekter i dette område *ikke* kan tildeles point for natureffekter ved prioriteringen af, hvilke projekter, der kan opnå tilsagn.
- V:** Beskrivelse af konsekvenserne for Natura 2000-område Nr. 56 (og det tilgrænsende F88 af, at lavbundsprojekter i dette område *ikke* kan tildeles point for natureffekter ved prioriteringen af, hvilke projekter, der kan opnå tilsagn.

Eksempel: F81, Karrebæk, Dybsø og Avnø Fjorde

Er - som en del af Natura 2000-område nr. 169, Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde - *ikke* et område, hvor der kan gives 'naturpoint' til lavbundsprojekter beliggende i eller inden for 300 meter fra et Natura 2000-område, hvor der er kortlagt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget.

Nedenfor er vist udstrækningen af lavbundsarealer i og omkring en del af F81, hvor den lokale trepart har peget på indtil flere skitseprojekter (se kortet nederst), som vil kunne understøtte indtil flere af fuglearterne på udpegningsgrundlaget, som allerede forekommer i området.

Disse projekter vil – med det foreliggende udkast til tilskudsbekendtgørelse - imidlertid *ikke* kunne få tildelt 'naturpoint' i f.m. vægningen af, hvilke projekter, der kan få tilskud.

Fuglearter på udpegningsgrundlaget for F81 pr. november 2023

- jf. Miljøstyrelsens hjemmeside, downloadet 21.02.2026 på

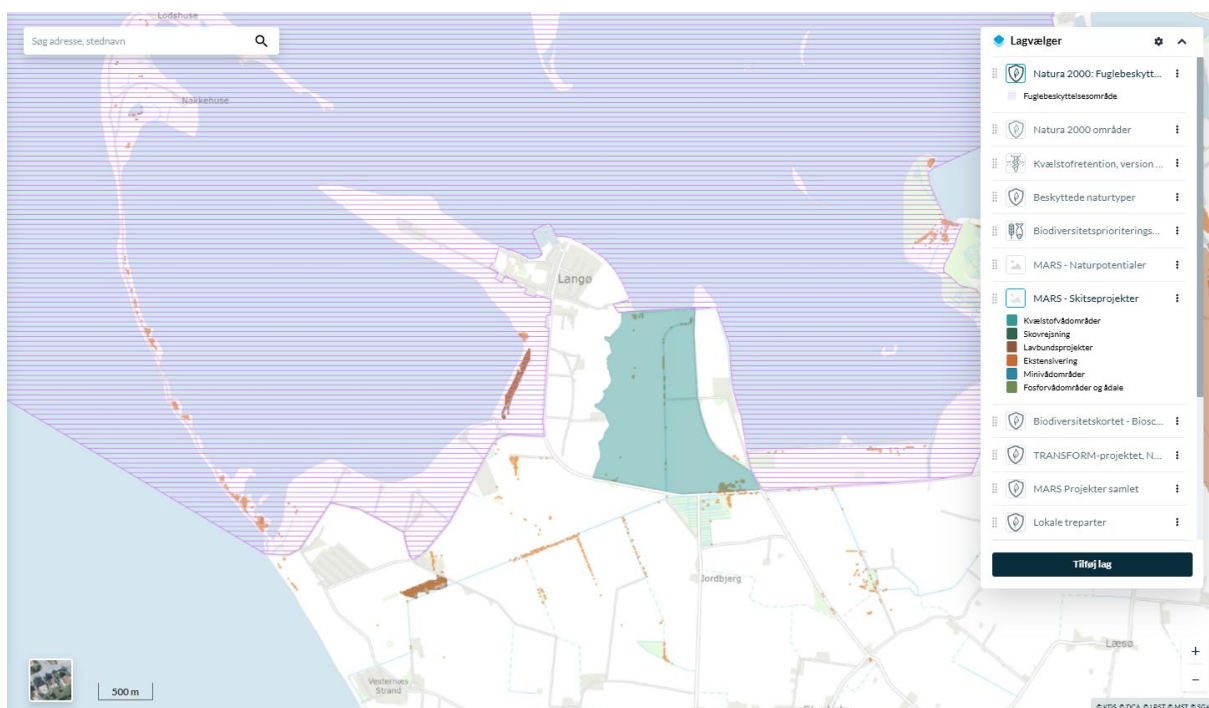
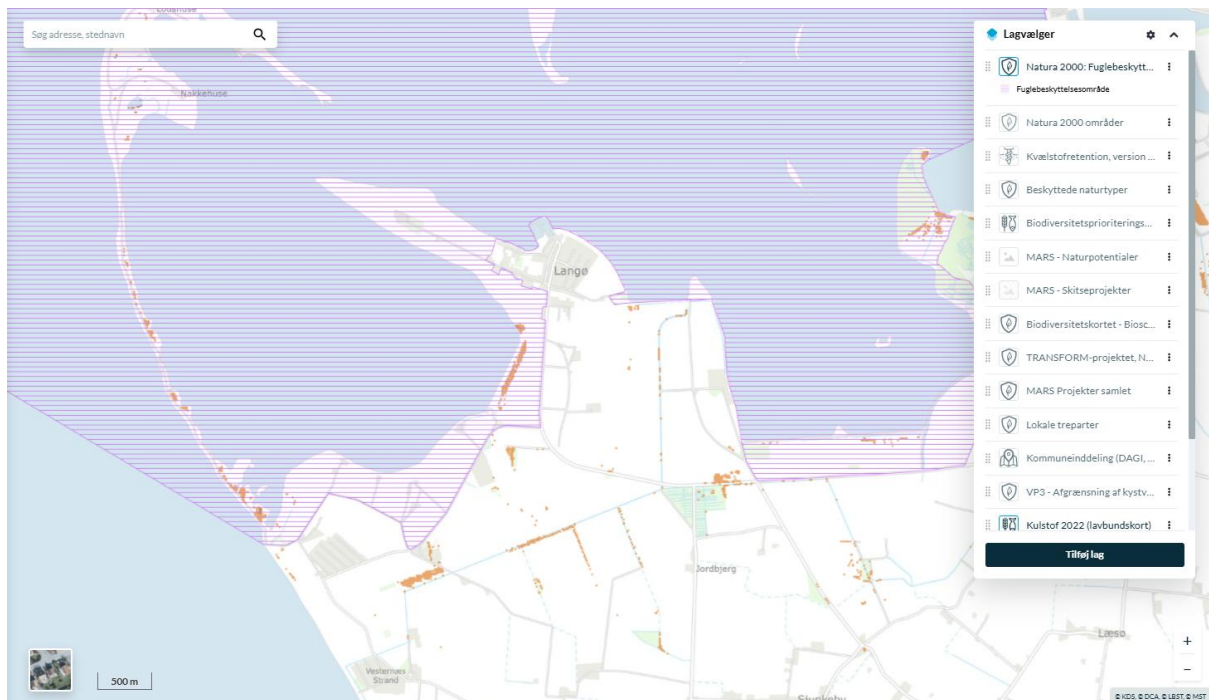
<https://sgavmst.dk/media/vwihkxnl/opdateret-upg-for-fuglebeskyttelsesomraader-2023-11-06-med-nye-f-omr-fra-2021plus2023-v2.pdf>:

F81		Karrebæk, Dybsø og Avnø Fjorde		
Arter	Yngle-/Trækfugl	Artikel 4	kriterie	Forventes udtaget
Havørn	Y/T	stk. 1	F1, F2	
Dværgterne	Y	stk. 1	F1	
Fjordterne	Y	stk. 1	F1	
Havterne	Y	stk. 1	F1	
Klyde	Y	stk. 1	F1	
Rødrygget tornskade	Y	stk. 1	F1	
Rørhøg	Y	stk. 1	F1	
Blishøne	T	stk. 2	F3	
Bramgås	T	stk. 1	F2	
Grågås	T	stk. 2	F3	
Knopsvane	T	stk. 2	F3	
Krikand	T	stk. 2	F3	
Lille skallesluger	T	stk. 1	F2	
Sangsvane	T	stk. 1	F2	
Skeand	T	stk. 2	F3	
Spidsand	T	stk. 2	F3	
Sædgås	T	stk. 2	F3	
Taffeland	T	stk. 2	F3	
Troldand	T	stk. 2	F3	

Alt afhængig af design vil lavbundsprojekter i området kunne understøtte yngleforekomster af Havørn (større fødegrundlag året rundt), Klyde (hvis vanddækkede arealer) Rødrygget Tornskade (ved tilgroningsarealer) og Rørhøg, og hvad angår trækkende arter vil lavbundprojekter, hvis de udlægges i varigt græs med ekstensiv græsning, kunne understøtte arter som Bram-, Grå- og Sædgås samt Knop- og Sangsvane, og sådanne projekter vil tillige kunne fungere som aflastningsarealer i f.t. omliggende vinterafgrøder.

Eksempel: F88, Nakskov Fjord og Inderfjord

Er - som en del af Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord og Indrefjord - *ikke* et område, hvor der kan gives 'naturpoint' til lavbundsprojekter beliggende i eller inden for 300 meter fra et Natura 2000-område, hvor der er kortlagt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget. Nedenfor er vist udstrækningen af lavbundsarealer i og omkring en del af F88, hvor den lokale trepart har peget på indtil flere lavbundsskitseprojekter (se kortet nederst), som – især i samspil med et foreslået kvælstofvådområde -vil kunne understøtte indtil flere af fuglearterne på udpegningsgrundlaget, som allerede forekommer i området.

Lavbundsprojekterne vil – med det foreliggende udkast til tilskudsbekendtgørelse - imidlertid *ikke* kunne få tildelt 'naturpoint' i f.m. vægtningen af, hvilke projekter, der kan få tilskud.

Fuglearter på udpegningsgrundlaget for F88 pr. november 2023

- jf. Miljøstyrelsens hjemmeside, downloadet 21.02.2026 på

<https://sgavmst.dk/media/vwihkxnl/opdateret-upg-for-fuglebeskyttelsesomraader-2023-11-06-med-nye-f-omr-fra-2021plus2023-v2.pdf>:

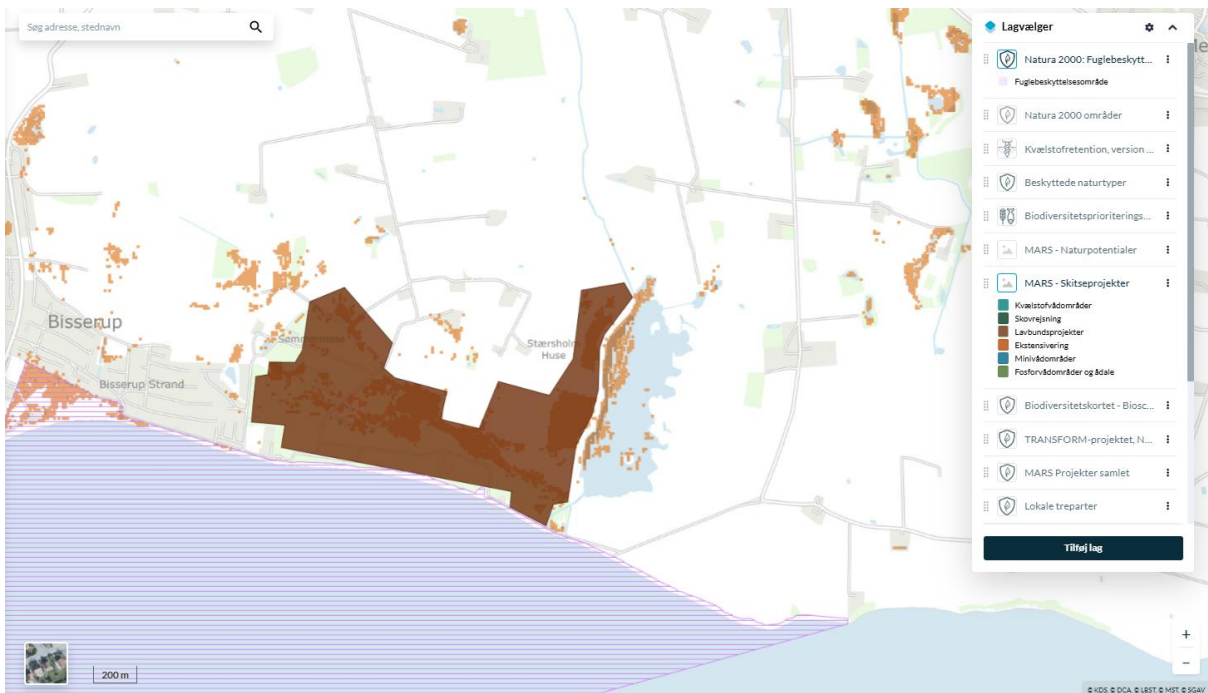
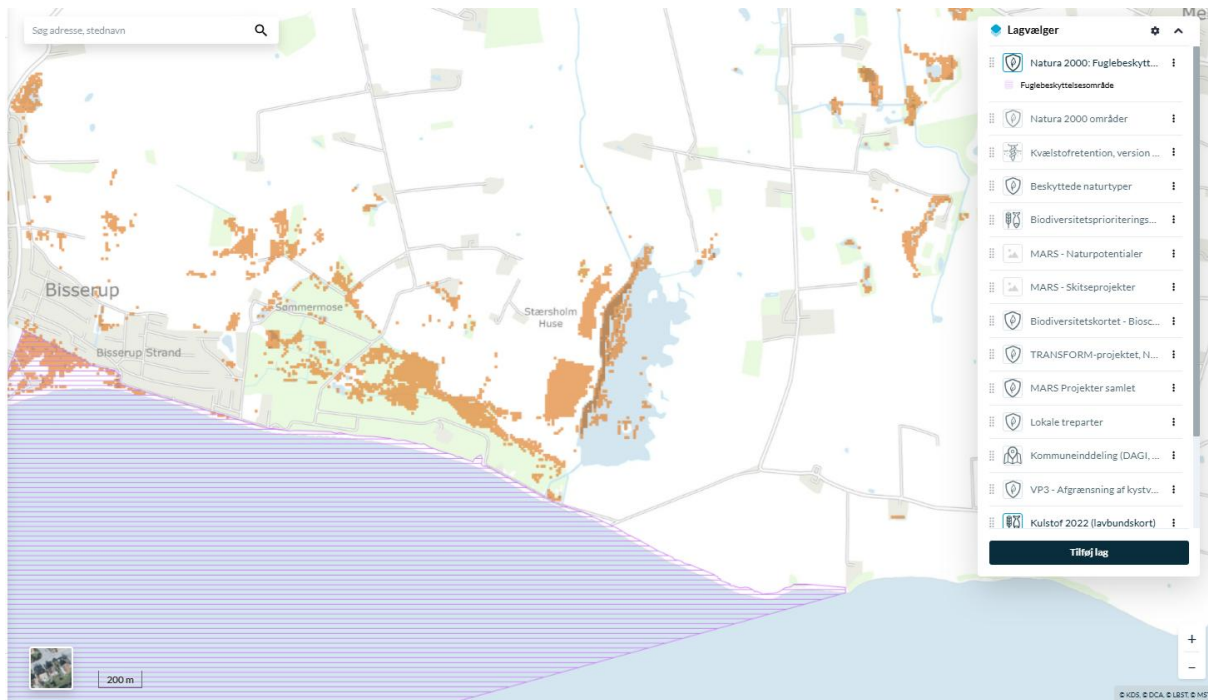
F88 Nakskov Fjord og Inderfjord

Arter	Yngle-/Trækfugl	Artikel 4	kriterie	Forventes udtaget
Havørn	Y/T	stk. 1	F1	
Almindelig ryle	Y	stk. 1	F1	
Dværgterne	Y	stk. 1	F1	
Fjordterne	Y	stk. 1	F1	
Havterne	Y	stk. 1	F1	
Klyde	Y	stk. 1	F1	
Rødrygget tornskade	Y	stk. 1	F1	
Rørhøg	Y	stk. 1	F1	
Splitterne	Y	stk. 1	F1	
Blisgås	T	stk. 2	F3	
Blishøne	T	stk. 2	F3	
Bramgås	T	stk. 1	F2	
Grågås	T	stk. 2	F3	
Knopsvane	T	stk. 2	F3	
Sangsvane	T	stk. 1	F2	
Sædgås	T	stk. 2	F3	
Taffeland	T	stk. 2	F3	
Troldand	T	stk. 2	F3	

Alt afhængig af design vil lavbundsprojekter i området kunne understøtte yngleforekomster af Havørn (større fødegrundlag året rundt), Klyde (hvis vanddækkede arealer) Rødrygget Tornskade (ved tilgroningsarealer) og Rørhøg (tilgroning med rørskov), og hvad angår trækkende arter vil lavbundprojekter, hvis de udlægges i varigt græs med ekstensiv græsning, kunne understøtte arter som Blis-, Bram-, Grå- og Sædgås samt Knop- og Sangsvane, og sådanne projekter vil tillige kunne fungere som aflastningsarealer i f.t. omliggende vinterafgrøder.

Eksempel: F96, Havel mellem Skælskør Fjord og Glænø

Er - som en del af Natura 2000-område Nr. 162 Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø - *ikke* et område, hvor der kan gives 'naturpoint' til lavbundsprojekter beliggende i eller inden for 300 meter fra et Natura 2000-område, hvor der er kortlagt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget. Nedenfor er vist udstrækningen af lavbundsarealer i og omkring en del af F96, hvor den lokale trepart har peget på et anseeligt lavbundsskitseprojekt (se kortet nederst), som vil kunne understøtte indtil flere af fuglearterne på udpegningsgrundlaget.

Lavbundsprojektet vil – med det foreliggende udkast til tilskudsbekendtgørelse - imidlertid *ikke* kunne få tildelt 'naturpoint' i f.m. vægtningen af, hvilke projekter, der kan få tilskud.

Fuglearter på udpegningsgrundlaget for F96 pr. november 2023

- jf. Miljøstyrelsens hjemmeside, downloadet 21.02.2026 på

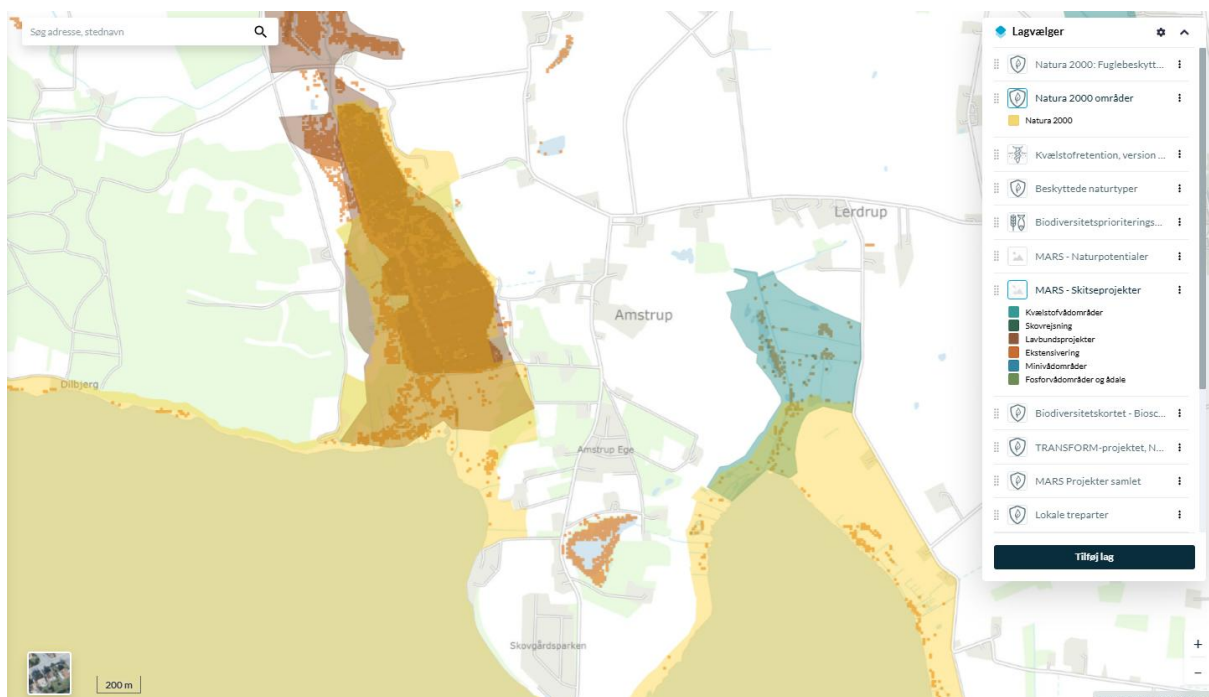
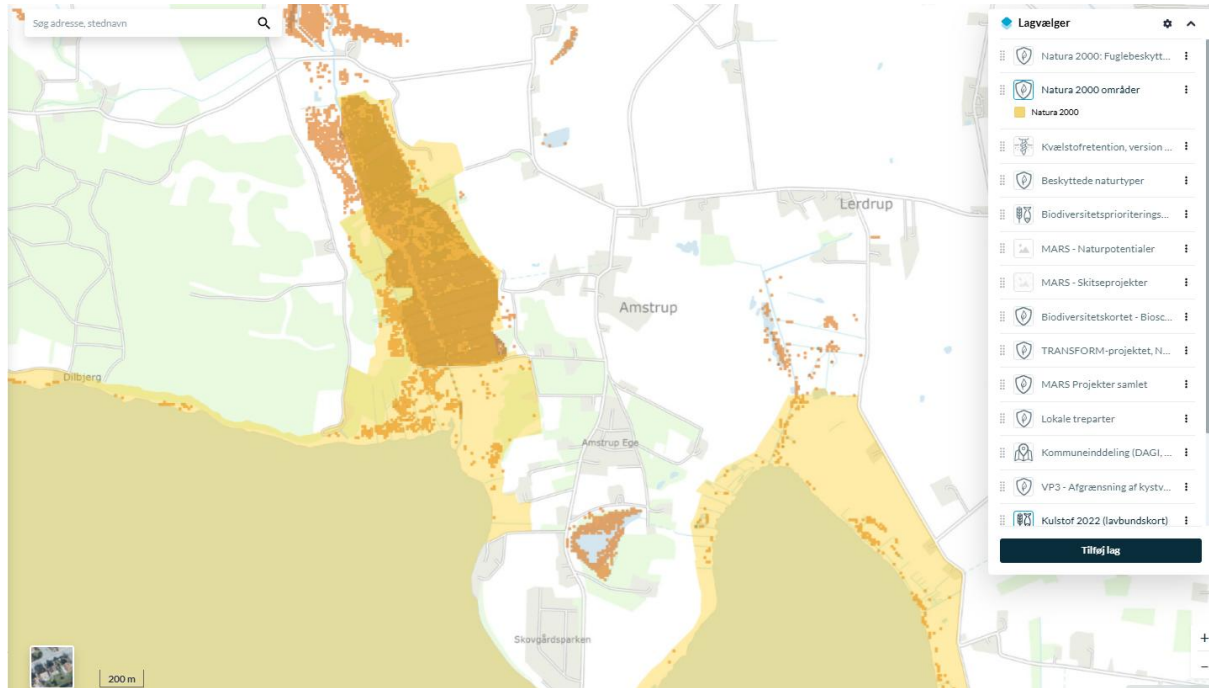
<https://sgavmst.dk/media/vwihkxnl/opdateret-upg-for-fuglebeskyttelsesomraader-2023-11-06-med-nye-f-omr-fra-2021plus2023-v2.pdf>:

F96 Farvandet mellem Skælskør Fjord og Glænø				
Arter	Yngle-/Trækfugl	Artikel 4	kriterie	Forventes udtaget
Havørn	Y/T	stk. 1	F1, F2	
Mosehornugle	Y/T	stk. 1		X som Yngle- og Trækfugl
Almindelig ryle	Y	stk. 1		X
Dværgterne	Y	stk. 1	F1	
Havterne	Y	stk. 1	F1	
Klyde	Y	stk. 1	F1	
Rørdrum	Y	stk. 1	F1	
Rørhøg	Y	stk. 1	F1	
Splitterne	Y	stk. 1	F1	
Blishøne	T	stk. 2	F3	
Bramgås	T	stk. 1	F2	
Edderfugl	T	stk. 2	F3	
Fløjlsand	T	stk. 2		X
Grågås	T	stk. 2	F3	
Knopsvane	T	stk. 2	F3	
Sangsvane	T	stk. 1	F2	
Skeand	T	stk. 2	F3	
Spidsand	T	stk. 2	F3	
Sædgås	T	stk. 2	F3	

Alt afhængig af design vil lavbundsprojekter i området kunne understøtte yngleforekomster af Havørn (større fødegrundlag året rundt), genindvandring af Mosehornugle, Klyde (hvis vanddækkede arealer – kendes allerede fra tilgrænsende søprojekt) samt Rørdrum og Rørhøg (ved tilgroning i rørskov), og hvad angår trækkende arter vil lavbundprojekter hvis vanddækket i træk- og vinterperioden være til gunst for Blishøne samt Ske- og Spidsand. Hvis det udlægges helt eller delvis i varigt græs med ekstensiv græsning, kunne det understøtte arter som Bram-, Grå- og Sædgås samt Knop- og Sangsvane, og sådanne projekter vil derved tillige kunne fungere som aflastningsarealer i f.t. omliggende vinterafgrøder.

Eksempel: Natura 2000 Nr. 56, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave

Er *ikke* et område, hvor der kan gives 'naturpoint' til lavbundsprojekter beliggende i eller inden for 300 meter fra et Natura 2000-område, hvor der er kortlagt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget. Nedenfor er vist udstrækningen af lavbundsarealer i og omkring en del af Nr. 56, hvor den lokale trepart har indtegnet et stort lavbundsskitseprojekter (se kortet nederst), som strækker sig videre mod nord og som vil kunne understøtte indtil flere af fuglearterne på udpegningsgrundlaget for det tilgrænsende Fuglebeskyttelsesområde F36.

Lavbundsprojekterne vil – med det foreliggende udkast til tilskudsbekendtgørelse - imidlertid *ikke* kunne få tildelt 'naturpoint' i f.m. vægtningen af, hvilke projekter, der kan få tilskud.

Fuglearter på udpegningsgrundlaget for det tilgrænsende F36 pr. november 2023

- jf. Miljøstyrelsens hjemmeside, downloadet 21.02.2026 på

<https://sgavmst.dk/media/vwihkxnl/opdateret-upg-for-fuglebeskyttelsesomraader-2023-11-06-med-nye-f-omr-fra-2021plus2023-v2.pdf>:

F36		Horsens Fjord og Endelave		
Arter	Yngle-/Trækfugl	Artikel 4	kriterie	Forventes udtaget
Skarv	Y/T	stk. 2	F4	X som Trækfugl
Dværgterne	Y	stk. 1		X
Havterne	Y	stk. 1	F1	
Havørn	Y	stk. 1	F1	
Klyde	Y	stk. 1	F1	
Rørhøg	Y	stk. 1	F1	
Splitterne	Y	stk. 1	F1	
Bjergand	T	stk. 2	F3	
Edderfugl	T	stk. 2	F3	
Fløjlsand	T	stk. 2	F3, F4	
Hjejle	T	stk. 1	F2	
Hvinand	T	stk. 2	F3	
Lille Kobbersneppe	T	stk. 1	F2	
Lysbuget knortegås	T	stk. 2	F3	

Alt afhængig af design vil lavbundsprojekter i området kunne understøtte yngleforekomster af Havørn (større fødegrundlag året rundt) og Klyde (hvis vanddækkede arealer).

Anne-Lie Grube

Fra: EU & Projekt (LBST)
Sendt: 2. marts 2026 08:07
Til: Anne-Lie Grube
Emne: VS: Høringssvar vedr. j.nr. 25-223300-000019, Høring af udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

Fra Aarhus Kommune

Med venlig hilsen

Ellen Hedevang Nielsen
Kontorfuldmægtig | EU & Projekt
+45 24 95 26 36 | elheni@sgav.dk

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf.+45 33 95 80 00 | mail@sgav.dk |

Fra: Ane Bruun Middelbo <mbran@aarhus.dk>
Sendt: 27. februar 2026 21:46
Til: EU & Projekt (LBST) <euogprojekt@sgav.dk>
Cc: Gitte Kjærsgaard Sørensen <gks@aarhus.dk>; Lene Vinther Larsen <leja@aarhus.dk>; Gunilla Ørbech <guni@kl.dk>
Emne: Høringssvar vedr. j.nr. 25-223300-000019, Høring af udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

Høringssvar vedr. Høring af udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter – Aarhus Kommune

Aarhus Kommune finder den fælles indgang til at ansøge udtagningsprojekter positiv. Med de ambitiøse mål i Den Grønne Trepert er der behov for attraktive ordninger for både kommuner og lodsejere. Aarhus Kommuner bemærker følgende:

- Det er uhensigtsmæssigt, at kvælstofprojekter udpeget i omlægningsplanerne beliggende i hovedvandoplande med kvælstofindsatsbehov kun vil blive tildelt midler, hvis der er midler tilovers. Der er berettiget forventning om at projekterne forundersøges, det skal gå stærkt og der er afsat ressourcer i kommunerne til at drive projekterne. Dette vil skabe en flaskehals og bremse udtagningsindsatsen, at disse projekter ikke kan søges og igangsættes løbende.
- Omkostningseffektiviteten er markant lavere i KLA-ordningen sammenlignet med VKP-ordningen. Omkostningseffektiviteten bør ensrettes og øges.
- Det er positivt, at timeprisen for konsulenttydelser øges som følge af den generelle pris- og lønudvikling. Vi oplever at alle øvrige udgifter også er stigende. Derfor bør den samlede omkostningseffektivitet hæves.
- Værditabsmodellen og jordfordeling bør kunne benyttes i alle projekterne.
- Satserne i engangskompensationerne står på ingen måde mål med værditabet i Aarhus Kommune.
- Den nationale KLA-ordning har tidligere være attraktiv for Aarhus Kommune pga. fokus på synergier samt muligheden for at medfinansiere synergier indenfor projektområdet. Ordningen har dog desværre ikke levet op til det, der var sat i udsigt. KLA-ordningens lave omkostningseffektivitet, manglende

mulighed for at anvende værditabsmodellen samt manglende adgang til jordfordeling gør den meget lidt attraktiv. Med de forbedringer vi her foreslår, kan ordningen igen blive attraktiv for lodsejere og kommuner, og få sat ekstra skub i de mange projekter, der er undervejs i Den Grønne Trepert.

Med venlig hilsen

Ane Middelbo

Projektleder

T + 45 30 71 12 40

E mbran@aarhus.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Karen Blixens Boulevard 7

8220 Brabrand

www.aarhus.dk

Aarhus Kommune registrerer og bruger de oplysninger, du giver os i forbindelse med din henvendelse. Vi bruger oplysningerne for bedre at kunne besvare din henvendelse. Aarhus Kommune er dataansvarlig for behandling af personoplysninger, og du kan læse mere om kommunens behandling af personoplysninger her: <https://aarhus.dk/databeskyttelse>

Oplysninger om vores behandling af personoplysninger i forbindelse med sager efter Husdyrbrugloven, Naturbeskyttelsesloven, Kystbeskyttelsesloven og Vandløbsloven kan læses her: <https://www.aarhus.dk/om-kommunen/databeskyttelse/databeskyttelse-i-specifikke-teams/natur-vandloeb-og-landbrug/>

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
E-mail: euogprojekt@sgav.dk

03-03-2026
INIT

J.nr. 25-223300-000019

Dansk Skovforenings høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

Indledende bemærkninger:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har – på baggrund af aftalen om et Grønt Danmark – samlet de to tidligere bekendtgørelser om hhv. klima- lavbund- og kvælstofområdeprojekter og bekendtgørelse om vand- og klimaprojekter i én samlet bekendtgørelse: Bekendtgørelse om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter. Det er sidstnævnte, fælles bekendtgørelse, der er sendt i høring sammen med vejledningen til bekendtgørelsen.

Dansk Skovforening takker for muligheden for at afgive høringssvar og har følgende bemærkninger til udkastet til både bekendtgørelse og vejledning:

Tinglysning af servitut - Bekendtgørelse s. 10, §32 (og vejledning s. 50):

§32, stk. 3, pkt. 1: "Arealer i projektområdet skal henligge permanent som vådområde eller lavbundsområde eller naturområde og fastholdes som græs- eller naturarealer med naturlig vandstand [...]"

§32, stk. 3, pkt. 1: Pkt. 7: "Der må på arealerne ikke plantes skov, herunder energi-, lav- eller stævningskov".

Hertil kan bemærkes: Dansk Skovforening har ad flere omgange gjort opmærksom på det uhensigtsmæssige i, at der på de 70.000 ha. lavbundsarealer plus 70.000 ha. randområder, som skal udtages som følge af aftalen om implementering af et Grønt Danmark, ikke må plantes skov. Det er således muligt i et vist omfang at kombinere vådområder med skov, og det kan ske på en måde, hvor det tilmed gavner klimaet yderligere.

Et [nyere studie](#) fra Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet, viser, at den optimale klimaeffekt ikke nødvendigvis opnås på den måde, som udtagningen planlægges at gennemføres på nu, men ved en mere præcis styring af vandspejlet under terræn. Denne mere optimale balancering af vandstanden giver plads til, at træer vil kunne indfinde sig på arealet – naturligt eller plantet, og dermed kan bidrage til yderligere klimaeffekt.¹

¹ [Nyt studie ændrer syn på oversvømmelse af lavbundslande: - Vores forskning viser, at det ikke er en god idé](#)

Mens 100 pct. vådlagte arealer med lysåben natur vil være meget ensartet, vil mindre skovarealer på områderne kunne skabe en mere afvekslende naturtype. Allerede i dag er der flere lodsejere, som betragter skov på lavbundsarealer som en interessant naturtype.

Frivillighed og kompensation (Vejledningens kap. 6, s. 51ff)

Det fremgår af vejledningens kapitel 6 (s. 51), at det er frivilligt for lodsejerne, som ejer jord inden for projektgrænsen, om de vil lade deres arealer indgå i projektet, hvilket Dansk Skovforening finder helt afgørende.

Dertil gælder forskellige kompensationsmuligheder for lodsejere, som indgår i projekter, alt efter om et projekt etableres som et vand- og klimaprojekt eller et kvælstofvådområde eller lavbundsprojekt.

Muligheden for forskellige kompensationsmuligheder og projekttyper vil øge sandsynligheden for, at en given lodsejer kan finde netop den tilgang til projektet, som vedkommende finder bedst for den samlede bedrifts arrondering og økonomi. Det er derfor vigtigt at fastholde disse forskellige muligheder.

Rydningspligt (høringsbrevet s. 2 og vejledningen s. 45)

Der gøres i høringsbrevet opmærksom på, at rydningspligten efter lov om drift af landbrugsjorder ikke finder anvendelse for arealer, hvor der er gennemført projekter omfattet af bekendtgørelsen. Det skyldes, at arbejdsgruppen for arealudtag (i regi af den grønne trepart) har peget på, at rydningspligten kan udgøre en væsentlig barriere for udtagningsindsatsen, idet krav om rydning kan være byrdefulde for lodsejere og dermed hæmme lodsejernes deltagelse i projekter.

Dansk Skovforening er helt enig i denne betragtning og finder det derfor positivt, at rydningspligten nu er skrevet ud af udkastet til bekendtgørelse. I og med at rydningspligten frafalder, er der dermed også potentiale for, at projekter over tid vil springe i skov. Derfor må vi igen henvise til vores indledende bemærkning om muligheden for at kombinere skovrejsninger med vådområder og lavbundsprojekter.

Fra: Hanne Fogh Vinther Natur & Udeliv Teknik & Miljø Vejle Kommune
<HAEVI@vejle.dk>
Sendt: 11. marts 2026 10:59
Til: EU & Projekt (LBST)
Cc: Klaus Enevoldsen Natur & Udeliv Teknik & Miljø Vejle Kommune; Rane Baadsgaard Lange Byudvikling & Arkitektur Teknik & Miljø Vejle Kommune; Christian Bruun Bundesen Natur & Udeliv Teknik & Miljø Vejle Kommune
Emne: j.nr. 25-223300-000019 - høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

Efter aftale med KL og SGAV indsendes nedenstående høringssvar uden for tidsfristen fra Vejle Kommune:

Høringssvar fra Vejle Kommune til udkast til Bekendtgørelse for ny tilskudsordning – bekymring vedrørende prioritering af tilsagn til projekter:

Der lægges i den nye bekendtgørelse op til en central styring af prioriteringen af projekter, hvilket strider mod den lokale prioritering af igangsætning af forundersøgelser, som er vedtaget af den kommunale grønne trepart i Vejle Kommune. Her har der særligt været lagt vægt på at starte med at lave forundersøgelser for de projekter, hvor der er bred lodsejeropbakning efter afholdelse af indtegningsmøder med borgere i hele kommunen. Herudover har der været et stort fokus på akutpakkeområdet ved Vork for igangsætning af forundersøgelser i dette område, og på projekter i oplandet til Kolding Inderfjord.

På nuværende tidspunkt har vi i Vejle Kommune indledt dialog med udtagningskonsulenter og lodsejere i tre kommende projekter i oplandet til Grejs Å og i et kommende projekt ved Fyle Bæk, som ligger midt i akutpakkeområdet ved Vork. Disse projekter risikerer nu at blive sat på hold med den nye prioritering, da de ligger i et B-opland. Vi har brug for at kunne igangsætte forundersøgelser uden at skulle vente på en prioritering af om projektet ligger i et B- eller C-opland.

Vejle Kommune bliver udfordret i forhold til fremdriften på realiseringen af omlægningsplanen for Grøn Trepert, hvis den nye bekendtgørelse bliver vedtaget i sin nuværende form. Vejle Kommune har tidligere gjort opmærksom på dette i forbindelse med Taskforcemøder for Arealomlægningen, hvor SGAV også er repræsenteret. Efter korrespondance med Odense Kommune kan Vejle Kommune tilslutte sig nedenstående høringssvar fra Odense Kommune, der rammer vores udfordringer ind:

”I udkastet til den nye bekendtgørelse for tilskud til VLP-projekter beskrives under § 6 en prioritering af projekter, der kan opnå tilsagn. Ifølge stk. 1 er det særligt projekter, som ligger i et delopland med særligt højt kvælstofindsatsbehov, som prioriteres (C-oplande).

Det følger derefter af § 8, stk. 2, at hvis bevillingsmidlerne for det enkelte ansøgningsår ikke er opbrugt til projekter efter stk. 1, kan der meddeles tilsagn om tilskud til projekter, der lever op til kriterierne i § 7. Det fremgår ikke af bekendtgørelsens tekst, hvor ofte og hvornår der sker en opgørelse af status for ansøgningsårets bevillingsmidler.

Derudover læses bekendtgørelsen, som om der kun én gang årligt, hvis der er overskydende midler, vil blive sagsbehandlet og givet tilsagn til VLP-forundersøgelser i deloplande uden et særligt højt kvælstofindsatsbehov svarende til halvdelen af landet.

Dette er yderst problematisk for fremdriften i forundersøgelserne samt lodsejeropbakningen i disse deloplande.

Herunder kommer en ikke-udtømmende liste over potentielle problemer ved at der kun meddeles tilsagn én gang årligt;

- Venteperioden, liggetiden og/eller sagsbehandlingstiden for VLP-forundersøgelser vil blive yderligere forlænget, hvilket skaber problemer med lodsejeropbakning,
- Det må forventes at en overvægt af ansøgninger til VLP-forundersøgelser vil blive indsendt kort før årets ”opsamlingsrunde”, dette betyder potentielt;
 - at der kommer endnu længere sagsbehandlingstid, da erfaring fra 2024-2025-modellen, viser at SGAV ikke er dimensioneret til at håndtere store mængder af samtidige ansøgninger,
 - at rådgivere vil modtage store mængder udbud samtidigt, hvorfor det vil være svært at finde rådgivere til at byde på forundersøgelserne og priserne kan risikere at stige kraftigt,
- at det ikke vil være muligt at igangsætte og gennemføre flere af de tekniske forundersøgelser i samme år som tilsagnet modtages, da rådgivere kun har en vis kapacitet årligt til at gennemføre opmålinger og feltundersøgelser,
- Lodsejerne er i en ekstralang venteposition, da skitseprojekterne allerede er tegnet og offentliggjort, men nu kan der potentielt først komme afklaringer på ansøgte projekter én gang årligt.

Hvordan forholder SGAV sig til prioriteringen af projekter i Akutpakkeområderne?

Vejle Kommune efterlyser samtidig klarhed over de skitser for vådområder, som ligger i Akutpakkeområdet ved Vork, hvor SGAV har tildelt Vejle Kommune midler til en hurtig indsats for at tilbageholde kvælstof til Vejle Fjord. Kan akutpakkeområdet sidestilles med C-områderne, og dermed forvente at blive prioriteret højt i tildelingen af tilsagn?

Vejle Kommune har siden tildelingen af akutpakkemidler til Vorkområdet arbejdet intensivt på et samarbejde med lodsejerne om at indgå i vådområdeprojekter for at sænke områdets kvælstofbidrag. Der arbejdes samtidig på opkøb af ejendomme i samarbejde med jordfordelingskontoret, og der er på nuværende tidspunkt opkøbt en ejendom, som indgår i en forundersøgelse for et vådområde.

På nuværende tidspunkt er der givet tilsagn til to store vådområdeprojekter samt et lille vådområdeprojekt i Vorkområdet, og planen er at ansøge om det sidste store vådområdeprojekt – Fyle Bæk – i den næste ansøgningsrunde. Med dette projekt vil samtlige vandløbsoplande, som Vejle Kommune har peget på som kvælstofhotspots i forbindelse med to omfattende oplandsanalyser, være i gang med at blive forundersøgt. Fyle Bæk har over perioden fra 2023 til 2024 haft en udvaskning af kvælstof på ca. 27,5 tons, som ledes til Vejle Å og videre ud i Vejle Fjord. En fjord som i genbesøget af vandområdeplanen er gået fra ringe til dårlig tilstand i inderfjorden, men som trods det, har et opland, der er blevet kategoriseret som et B-opland.

Hvis vi skal give lodsejere besked om at Fyle Bæk projektet nedprioriteres og måske slet ikke får tilsagn, hvis der ikke er midler i overskud, på trods af akutpakketildeling, så vil opbakningen til projektet og hele troværdigheden omkring omlægningsplanen og behovet for handling smuldre.

Med venlig hilsen

Hanne Fogh Vinther
Biolog – Natur & Udeliv
Teknik & Miljø · Kirketorvet 22 · 7100 Vejle

